

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.

Telefon: 155-62.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádióna gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4, ½ évre 2, ¼ évre 1 P.

Budapest, 1935.

XVI. évfolyam, 52. szám.

December hó 22.

PÁSZTOROK VILÁGA

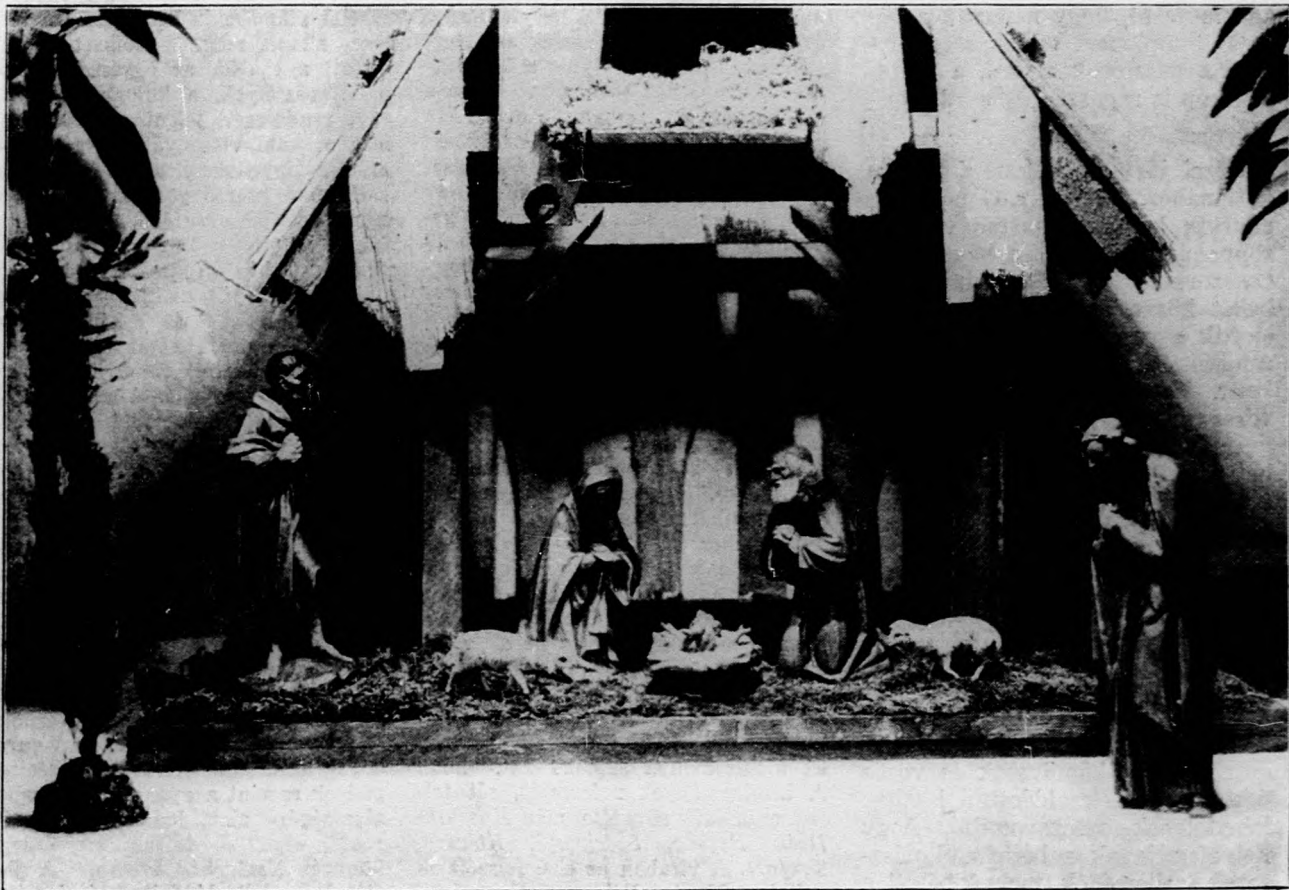
Irta: SCHANDL KÁROLY dr.

Falun legszebb a karácsony. Fehér hómezőben kigyulladnak éjfélkor a bogárhátú házikók apró lámpái s a kis ablakokon át szeliden sugáznak az utca hávára, ahol már napok óta csordapásztorok járnak házról-házra karácsonyt köszönteni. S karácsony előestéjén ébren várja a

kis falu az éjjeli misét. Megszólal a harang s az egész falu népe megindul a templomba, mely a gyertyák kiszűrődő világával úgy tűnik fel messziről, mint a tengeri pusztaságban a világító torony.

Pásztorok éneke hangzik fel a templomban s a karácsonyi ün-

nepeken át gyermekek és öregek boldogan éneklük a százados szép dallamokat a kis Jézus születéséről. Pásztorok világa ez a pár nap, melyen az egész emberiség a betlehemi jászól és a csordapásztorok legendájának bensőséges hatása alatt ünnepli a legnagyobb szeretetet: Jézus Krisztus

A kis Jézus születése

születését. Legnagyobb szeretetnek mondjuk az ő eljövételét, mert azért jött a világra, hogy kinszenvedésével és halálával megváltsa az emberiséget. Áldozatos szeretet ez, melynél nagyobbat a történelem nem ismer. Ezért a szeretet ünnepe karácsony, amikor a szeretetnek be kell költözni a szívekbe is, hogy kiszorítsa onnan a gyűlöletet.

— Békesség a földön a jóindulatu embereknek! — így hangzott az angyal köszöntése a pásztorok felé. Csak ott van igazi karácsony, ahol ezt a köszöntést megszívlelik. A magyar falu népe a pásztorok ivadéka. Sok bajjal küzd, de mintha áttörne már a napkeleti fény s derengene a szeretet, béke és dicsőség hajnala... Hogy bajokkal kell küzdenünk, az még nem ok arra, hogy a hitet, vallást és szeretetet cserben hagyjuk. Vallás és szeretet nélkül még nehezebb az élet. Hiába akarták kirtani a vallást Mexikó és Oroszország véres kényurái, a pásztorok népe, a falvak jó emberei még titokban is ünneplik a kis Jézus eljövételét. Karácsony ünnepe a falu népének országzszerete meg kell mutatni, hogy nemcsak a városi templomok telnek meg, hanem a pásztorok utódai, a jó falusi nép is ragaszkodik a vallásosságához.

Közel jártunk megint a háboru katlanához. Mintha a Gondviselés akarata lenne, karácsony táján roppennek világgá a béke hírei. Olaszország és Abesszínia közt békét közvetítenek a hatalmak s elejtik a veszedelmes megtorlások rendszerét. Heródes politikája helyett, amely egész nemzedékek véres pusztulását, öldöklést, kárhozatot és halált hozott volna, a betlehemi pásztorok békés akaratát hirdeti az idei karácsony szent ünnepe.

S ha valóban eljön a három királyok napkeleti békéje, a jövőbe az adventet járó magyar falvak is nagyobb bizakodással tekinthetnek. Afrika békéjét az európai béketárgyalások fogják követni. A heródesek — a világháborut szerző szabadkőművesek és vörös diktátorok — csalódottan lesznek kénytelenek visszavonulni, hogy helyet adjanak a betlehemi pásztorok szellemének, mely kibékíti a nemzeteket az isteni igazság alapján.

Karácsony szent ünnepén arra a békére gondolunk, melynek ei kell jönnie s melynek öröme a Tátrától a Hargittáig boldogan éneklük majd a kis falusi templomokban:

„Dicsőség, mennyben az Istennek!
Békesség, földön az embernek!”

BELPOLITIKA

Több heti tárgyalás után a képviselőház december hó 10-én végzett az új orvosi rendtartásról (orvosi kamarákról) szóló törvényjavaslattal s azt tartalmazó vita után részleteiben is elfogadta. A részletes vita során főleg az Országos Orvosszövetség által javasolt kisebb-ragyobb, a lényegét azonban nem érintő módosításokra voltak tekintettel s azokat az előadó javaslatai alapján szavazták meg. Ezután mentelmi ügyeket tárgyalt a Ház.

December hó 11-én a képviselőház megejtette az állami számvevőszék elnöki állására való jelöléseket. A szavazás eredménye meglepetésszerű volt. Legtöbb szavazatot jutott Kunec Ödön dr. egyetemi tanárra, a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége ügyvezető alelnökére. Jakab Oszkár és Varga Imre pénzügyminiszteri államtitkárok egyforma szavazatot kaptak. A mentelmi ügyek folytatólagos tárgyalása után következtek az interpellációk. Petrovác Gyula a köztisztviselők drágasági segélyét sürgette a mezőgazdasági cikkek drágulása miatt. Gömbös Gyula miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a mezőgazdasági termékek nem drágultak oly mértékben, ami indokolná a karácsonyi segélyt. Különben is az állam ma nincs olyan helyzetben, hogy fizetésemelést tudjon bármi formában adni alkalmazottainak. A választ élénk helyesléssel vették tudomásul. Horváth Ferenc a cukorrépa áremelése érdekében interpellált. Winckler István kereskedelemügyi miniszter válaszolt ezután az utépítésre és a vasutások részjutalékára vonatkozó kérdésekre. Az interpellációs nap ezuttal viharmentes volt.

December hó 12-én a képviselőház megkezdte a hitbizományi reformról szóló törvényjavaslat vitáját. A beteg Balogh Gábor előadó helyett Lányi Márton előadása vezette be a vitát, amiből megtudtuk, hogy Nagy-Magyarországon 67 hitbizomány volt, amelyek terjedelme 2,324.986 kat. holdat tett ki. Csonka-Magyarország 61 hitbizománya 823.324 kat. hold. A hitbizományok reformját, sőt teljes eltörlését sürgette már Kossuth, Deák Ferenc, Széchenyi, Kölcsey, Trefort. A vitában az első felszólalók voltak: Kenéz Béla egységspárti, Soltész János független kisgazdapárti és Takács Ferenc szocialista képviselő.

lök. Az utóbbi kettő természetesen nem fogadta el a földmivelő népet földhöz juttatni akaró javaslatot. A pénteki ülésen Pinezich István, báró Roszner István és Milotay István (pártonkívüli) mondtak igen érdekes beszédeket a javaslat mellett. December hó 13-án a képviselőház elnapolta ülését január hó 21-ig.

A telepítési törvényjavaslat a december hó 13-iki minisztertanács napirendjén is szerepelt, utána a miniszterelnök és a szakminiszterek a hercegprímással és a katolikus püspökökkel tanácskoztak a telepítéssel összefüggő kérdésekről.

E helyütt említjük meg, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottsága a múlt héten foglalkozott Magyarország pénzügyi helyzetével. A bizottság meghallgatva Fabinyi Tihamér pénzügyminisztert és Tyler népszövetségi megbízottat, helyesnek találta a magyar pénzügyek vitelet s kimondotta, hogy az ország gazdasági helyzete és külkereskedelme javulóban van.

Eszterhás István: „Nemzetpolitika”

Nem könnyű feladatra vállalkozott Eszterhás István, amikor a nemzetpolitika fogalmát igyekszik meghatározni. Böleséti alapon dolgozik, de az élet számára is alkalmazható tételket állapít meg. A nemzet, a nép, a faj, a család, az egyén, a társadalmi osztályok, a különböző gazdasági rendszerek jelentőségét és egymáshoz való viszonyát vizsgálja, de mindig figyelemmel a történelmi fejlődésre. A szerző gondolatmenetét az a meggyőződés vezérli, hogy eddigi értékítélleteinket módosítani kell a fejlettebb és igazságosabb életet igéző közösségi eszme jegyében. Nagy aprólékossgal és kérlelhetetlen logikával mutatja ki az egyénnel felépített társadalmi rend hibáit, melyekhez annyi vér és könny tapad, hogy annak fenntartását szinte az emberiség boldogsága elleni merényletnek tekinti. Rokonszenvvel kíséri azokat az újabb nemzeti mozgalmakat, amelyek a liberalizmus féltre-tételével az egyén helyett a tömegek jólétét helyezik előtérbe. A szabadság fogalmának új értelmezést ad. Nem ismeri el az olyan szabadságot, mely az egyén korlátlan érvényesülése érdekében a tömegek elnyomtatásában és kizsákmányolásában jut kifejezésre. „A szabad verseny erkölcs-telen világszemléletének, a guruló arany utáni hajszra rablóerkölcsének, melyek szerint a gyengéket a szabadság cégére miatt halálra lehetne taposni, vége” — fejezi be érdekes könyvét Eszterhás István. A jeles fiatal gondolkodó fejtegetései méltán keltettek feltűnést a hazai irodalomban és közvéleményben.

„A falvak műszaki problémái”

December hó 13-án a „Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség és az Országos Széchenyi Szövetség által rendezett faluszemináriumon Tátray István dr. egyetemi magántanár „A falu műszaki problémái” ismertette és azok közül különösen kiemelte a *műszakilag helyes telepítés, valamint a tagosítás kérdését, amelyek közül az első az egészségesebb falusi életviszonyok megteremtését, míg a második az egykézen lévő birtoktestek egyesítésének kérdését oldja meg.* Ez utóbbival kapcsolatban felemlítette mint sajnálatos érdekességet a *Borsodszentgyörgy mellett fekvő Gubonapusztát, ahol egy tíz holdas egytulajdont képező birtok 175 darabra aprozódik el.* A kitűnő előadót meleg és hosszantartó tapsal ünnepelte az egybegyűlt hallgatóság. A faluszeminárium előadásai január hó 12-ig szünetelnek.

Sopron ünnepe

A népszavazás 14. évfordulóját Sopron város közönsége ünnepélyes keretek között ünnepelte meg december hó 14-én. Emelte az ünnep jelentőségét, hogy ez alkalomból leplezték le a város tanácstermében a *Kormányzó Ur* életnagyságu képét, *Ágoston* Ernő festőművész alkotását. A kormányzó képviselőjében *Winckler* István kereskedelemügyi miniszter jelent meg.

A közgyűlési termet teljesen megtöltötte az előkelő közönség. A Kormányzó Ur arcképét *Kamanszky* Árpád dr., törvényhatósági bizottsági tag ünnepi beszéde közben leplezték le. A szónok a *magyar államfőt* harmadik honalapítóként jellemezte, *akinek munkássága korszakalkotó.* A közgyűlést 200 terítékes disztribúció követte, amelyen a kereskedelemügyi

miniszter mondott emlékbeszédet a népszavazás emlékére adományozott serleggel. A magasszárnyalásu beszéd megrendítően kiemelte és aláfestette azt a magyar történelmi szempontból örökértékű és felbecsülhetetlen magatartást, amelyet Sopron nemzethű polgársága az egyetlen magyarországi népszavazás alkalmával tanusított.

— A város hazánk legnehezebb megpróbáltatásában — mondotta a miniszter — minden eljövendő kor és nemzedék számára a köemléknél maradandóbb példát adott a haza iránti hűségre, s a Trianon átkától tántorgó, sőt kéttségbeeséstől vergődő nemzetbe új bizodalmat, reményt öntött. A magyar igazság fák-

lyját először Sopron emelte magasha.

Majd így folytatta a miniszter: — Amikor a magyar történelem e pirosbetűs napjára emlékezünk, *lelkünk elsősorban a felé a férfiu felé fordul, akiben a háboru és forradalmak után a nemzet nemcsak vezérét lelta meg, hanem mondhatni önmagára talált, aki a magyar férfi, az önzellen hazafi, a sorstól rendelt vezető mintaképe.*

A hűségserleget *Horthy* Miklós Kormányzó Ur egészségére üritette. A miniszter ezután *Széchenyi* István gróf jelentőségével foglalkozott s a „legnagyobb magyar” szellemében az erők egyesítésének szükségességét hangsúlyozta.

Magyar karácsony a határokon innen és túl!

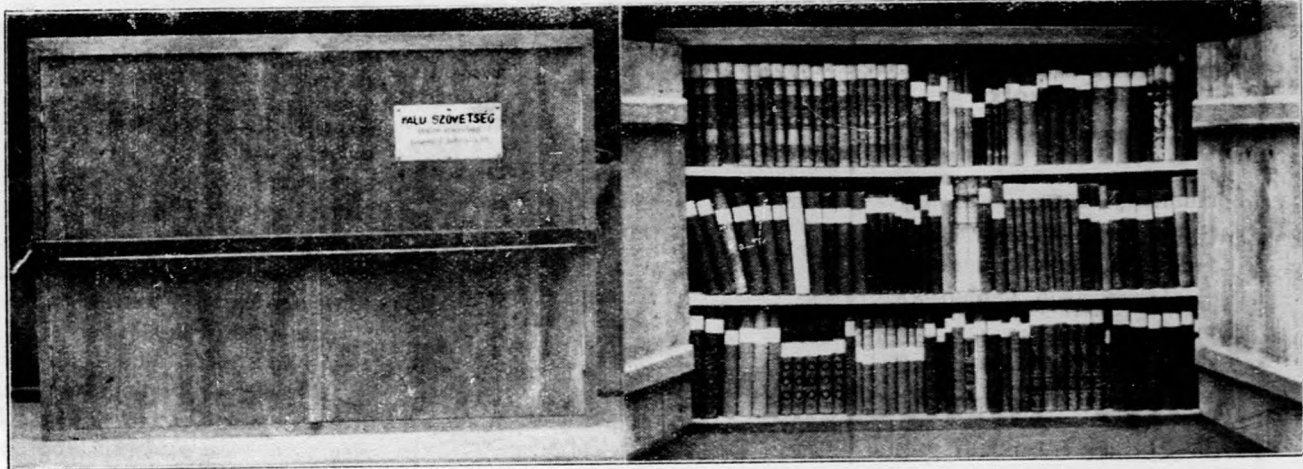
A hó alatt mindig új élet sarjadzik, új reménység születik. Az idén korán lehullott, mintha a természet is felejtetni akarná a magyar falu és tanya népével az elemi csapásokban bővelkedő mostani esztendőt. Új reménységek élednek a lelkekben is, hogy a jövő évben majd kárpótlásban lehet részünk. A sors csapásai között ezer éven át hányszor biztaták így egymást őseink! Ha rendeltetésünk nem lenne és ha ezt ösztönyszerűleg nem éreznénk, már régen elpusztultunk volna. Türelme és munkabírása teszi a magyart ellenállóképessé, ha foglalkoztatáshoz jut. Hiszen a magyar tudós, művész és kézi munkás a világ bármely részén a legkiválóbbak közé küzdi fel magát.

Most azonban nagyobbak a bajok, mint az elmúlt századok alatt voltak. Soha annyi magyar, ilyen kis területen nem volt kénytelen együtt élni. Istennek hála, szaporodunk. Számunk

évről-évre nő. De a darab kenyér, még ha mindig bő esztendőben is lenne részünk, a mostani művelési rendszer mellett kevesebb lesz. Mind több és több munkáscsalád marad önhibáján kívül kereset nélkül. Ezen is saját erőnkől kell segíteni. A mostani nehéz időkben a vitézséget a magyar barázda jobb művelésével kell megcsillogtatni. Többet kell tanulnia a magyar gazdaifjuságnak, hogy ősei földjét jobban tudja művelni és hogy több munkáskezet tudjon foglalkoztatni.

Az állam és társadalom — ismerjük el — igyekszik a bajokon enyhíteni, de mindent ő sem tehet. Nem alamizsnát vár a falu népe, hanem olyan intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik számára a gazdasági, szociális és kulturális téren való emelkedést.

A karácsonyt akkor ünnepelhetné a csonka haza a legméltóbban, ha a

Ilyenek a Falu-Gazdaszövetség vándorkönyvtárai

Balról: a fémtáblával és vaspánttal felszerelt könyvszekrény zárva; jobbról: a könyvszekrény nyitva. Ezidőszerint 12 ilyen vándorkönyvtár van a Szövetség vidéki szervezeteinél.

szükölködők lelkében nemcsak meggyújtja a reménység gyertyáját, de azt elaludni sem hagyja.

Testvéreink élnek tőlünk elszakítva, akiknek, ha talán több kenyér is jut, olyanok, mint a mostoha sorban élő gyermek. Keserű könnyei csillognak az ünnepi kalácson. Társait nézi, akik, ha szegények is, de megvan a családi körük. Neki azonban senkije!

Példát tőlünk várnak. Tegyük azért az életet e csonka hazában testvéreink részére vonzóvá, hogy ragaszkodni tudjanak hozzánk.

A főváros piacán már megjelentek az első karácsonyfák. Erdély bércéről, a Kárpátok ormairól hozták őket. Nem beszélnek, de így talán még többet mondanak. A fenyőgalyak illata az összetartozandóság érzését ébreszti fel bennünk azzal a földdel, ahonnan idekerültek. A rájuk kerülő gyertyák fényénél és a sok csillogástól megdereng majd szavuk is és elmondják, hogy nem panaszkodni jötünk, hanem biztatni és kérve benneket, hogy szeressétek egymást e kis területre összeszorult testvérek, művelődjétek, erősödjétek, hogy példátok nyomán mi is erősebbeknek érezhessük magunkat.

TÖLGYES ISTVÁN dr.

Birói döntés a dollárbiztosítások ügyében

A Kuria fontos elvi döntést hozott a dollárra szóló életbiztosítások tárgyában. Az ítélet alapjául szolgáló perben a biztosított fél azzal érvelt, hogy amikor egyszerűen „dollár”-ban kötötte meg a biztosítást, szándéka arra irányult, hogy biztosítása értékálló legyen. Ez alapon keresetében azt igényelte, hogy a biztosító által teljesítendő fizetmények a dollárnak nem a Magyar Nemzeti Bank által a fizetés napjára meghatározott árfolyama, hanem a biztosítás megkötése időpontjában érvényben volt 5.72-es árfolyama alapján számítottassanak át pengőre. A budapesti törvényszék és a budapesti ítélőtábla a felperest keresetével elutasította. Felperes felülvizsgálati kérelme folytán az ügy a Kuria elé került, mely a tábla döntését helybenhagyta, kimondván ítéletében, hogy tekintettel arra, miszerint a kötvény tartalma csak arra

utal, hogy a felek a fizetendő összeget a teljesítés helyén folyamatos országos pénznem helyett idegen valutában határozták meg, a fizetésnek a teljesítés helyén a lejárat napján jegyzett árfolyama szerint országos pénznemben kell történnie. Abból, hogy a felperes a szerződés kötése idején annak adott kifejezést, hogy a biztosítási összeg meghatározásánál a dollárt azért választotta, mert annak értékállóságában bízott, még nem következik az, hogy kifejezett megállapodás létesült volna közte és a biztosító közt, mely szerint a biztosító a kötvény értelmében fizetendő dollárösszeget a dollár minden értékváltozására való tekintet nélkül a szerződés kötésekor fennállott értékben fizeti meg. Minderre való tekintettel a Kuria a felperest felülvizsgálati kérelmével — most már megfellebbezhetetlenül — elutasította.

A falu és a selyemtenyésztés

Mihók Ernő dr. miniszteri tanácsos kiűnő előadását a „Vasárnap” folytatólagosan közölni fogja

Ingatlanközvetítő Ügynök nem készíthet okiratot

Az igazságügyminiszter és a földmívelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely az ingatlanközvetítő ügynököket tiltja attól, hogy a felek részére okiratot készíthessenek. Ehhez képest a jövőben a felek vagy csak maguk készíthetik el a szükséges okiratot, vagy pedig — amennyiben az okirat nagyobb jogi tudást vagy tájékozottságot igényel — azt a község jegyzőjével, vagy ügyvéddel készíthetik el.

Vermorel rendszerű, belül ólmozott

Permetezők

bortömlők, borsajtók, borszivattyúk, seprőprézsákok, borderítők, címkék, dugók jutányos áron kaphatók.

Valamint összes egyéb pincegazdasági eszközök.

Nagy Ignác

szőlészeti és borászati gépek és eszközök lerakata.

Bpest, VII., Károly király-ut 9.
Alapítattott: 1884. Telefon 415—15.

A Falu-Gazdaszövetség rendezésében Mihók Ernő dr. miniszteri tanácsos, selyemtenyésztési miniszteri meghatalmazott, december hó 11-én délután a Szövetség Báthory-utcai székházában igen nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott „A magyar falu és a selyemtenyésztés” címmel. A hallgatóság sorában helyet foglalt Barcza Ernő h. államtitkár, Czvetkovits Ferenc, Lenk Jenő, Rádai Gyula földmívelésügyi miniszteri tanácsosok; Schandl József dr. egyetemi tanár; Szladics Imre dr. kuriai bíró; Éhm Kálmán m. kir. egészségügyi főtanácsos; Bodor Antal m. kir. gazdasági főtanácsos; Berkes Róbert, az Új Nemzedék felelős szerkesztője; vitéz Endre László gödöllői főszolgabíró; Antalffy Sándor dr. miniszteri osztálytanácsos; Szabó Lajos, a kecskeméti Mezőgazdasági Kamara h. igazgatója; Jeszenszky Árpád selyemtenyésztési főfelügyelő; az ország selyemtenyésztési felügyelői karából számosan; Wittig Gusztáv dr., az Országos Széchenyi Szövetség részéről és még sokan mások.

A Faluszövetség részéről résztvett az előadáson Tölgyes István dr. ügyvezető-igazgató és Wieser Béla titkár. A Vasárnap nevében Mayer Emil szerkesztő jelent meg.

Tölgyes István dr. igazgató nyitotta meg az értekezletet és bejelentette, hogy a Szövetség a most meginduló előadássorozatával a kisebb mezőgazdasági ágak eredményes

népszerűsítését kívánja szolgálni.

Ezután Mihók Ernő dr. tartotta meg vetítőképes ábrákkal bőven kísért, rendkívül érdekes és tanulságos előadását, amelyet a „Vasárnap” legközelebbi számától kezdve folytatólagosan közölni fog.

A lelkes tapsal fogadott, valóban nagyértékű előadás után egy harminc percig tartó filmet pergettek le, amelynek keretében bemutatásra került a selyemtenyésztés egész menete a petekiosztástól egészen a gubóbevéltásig. A Sárközben, falusi ifjak és leányok közreműködésével készült kitűnő film, amely iskolapéldája lehet annak, hogy miképpen kell helyes propagandafilmet készíteni, őszinte sikert aratott. A filmet Jeszenszky Árpád selyemtenyésztési főfelügyelő állította össze.

A film lepergetése után Szabó Lajos, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara h. igazgatója hozzászólásában azt ajánlotta, hogy a selyemtenyésztést ne csak a mezőgazdasági munkásság, hanem a kisbirtokosság soraiban is népszerűsítse a Szövetség és hasson oda, hogy a selyemtenyésztők térjenek át a sokkal megfelelőbb és gazdaságosabb olasz rendszerű eperlomb-termelésre.

Végül Tölgyes István dr. igazgató mondott köszönetet az előadásért és a film bemutatásáért. (m. e.)

VILÁGKRÓNIKA

A francia-angol béketerv sorsa foglalkoztatta az elmúlt héten Európa külpolitikussait. A két nagyhatalom Rómában székelt követei átadták kormányaik jegyzékét Mussolininek és az olasz kormány nagy általánosságban kedvezően fogadta a jegyzék tartalmát. A béketerv, amelyet nyilvánosságra hoztak, területserét és határkiigazításokat tartalmaz Olaszország javára, Abessziniának pedig kijárót biztosít a tengerhez.

December hó 12-én összeült a Népszövetség ugynevezett tizennyolcas bizottsága, a szankciós bizottság és úgy határozott, hogy a köolajtilalom kérdésében, tekintettel a folyamatban levő diplomáciai tárgyalásokra, egyelőre nem dönt. Magától értetődő, hogy a szankciós bizottságnak ez a határozata nagyban hozzájárult a nemzetközi feszültség enyhítéséhez. A béketerv azonban Franciaországban és Angliában belpolitikai bonyodalmakat idézett elő. Különösen Angliában a parlamenti ellenzék hevesen állást foglalt Baldwin miniszterelnök és Hoare külügyminiszter terve ellen, mert azon a véleményen van, hogy ezzel a béketervvel Anglia cserbenhagyta a Népszövetséget és ez a béketerv, a maga engedékenységgel Olaszországgal szemben, nem felel meg a népszövetségi alapokmány szellemének. A közeli napok fogják eldönteni azt, hogy miképpen alakul a helyzet Angliában. A francia ellenzék is újra rohamra készül Laval kormánya ellen s itt is a közeli napok fogják meghozni a döntést. A népszövetségi tanács december hó 18-án ül össze, hogy döntsön Genf és Róma közötti ellentétéről. Abessziniát ehuzásitól viselkedik a francia-angol béketervvel szemben, s ezzel nagymértékben veszélyezteti különösen az angol közönségnek vele szemben eddig megnyilvánult rokonszenvét. Az is megkönnviti Olaszország helyzetét, hogy Angliát és Franciaországot a szankciókat elhatározó államok lanyhasága készítette a béketerv kidolgozására, miután a már eddig kihirdetett megtorlásokat sem tartják be teljes mértékben az aláíró hatalmak.

Az angol alsóházban újra megalakult a magyarbarát képviselők csoportja és Sir Robert Gower a maga, valamint képviselőtársai nevében, indítványt terjesztett az alsóház elé, amelyben azt kéri, mondja ki a Ház, hogy Európa békéjének érdekében áll, hogy a magyar nemzet iránt a trianoni szerződéssel elkövetett igazságtalanság felülvizsgáltassék.

December hó 14-én Masaryk, a cseh köztársaság elnöke, a lanai kastélyban fogadta a cseh kormány elnökét, Hodzsa Milánt és a cseh országgyűlés két házának elnökét. Nyilatkozatot olvasott fel előttük, amely

ben bejelenti a köztársasági elnöki tisztségéről való lemondását és utódjául Benest, a jelenlegi külügyminisztert ajánlja. A kormány a nyilatko-

zat alapján összehívta az elnökválasztó gyűlést, amelyen Benes külügyminisztert választották meg a köztársaság elnökévé.

A magyar gazdák nagyhete

Ezen a néven ismeri az agrárközvélemény az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és az Országos Mezőgazdasági Kamara, rendszerint decemberben tartani szokott közgyűléseit és a körülöttük csoportosuló gyűléseket.

Az idei nagy hét egyik nagy eseménye volt a december hó 15-én lefolyt OMGE-közgyűlés és a vármegyei gazdasági egyesületek nagygyűlése. A közgyűlésen megjelent Darányi Kálmán földmivelésügyi miniszter, Marschall Ferenc dr. és Mayer Károly dr. államtitkárokkal; képviseltette magát ezenkívül a miniszterelnök, a kereskedelmi, igazságügyi és pénzügyminiszter is és természetesen minden számottevő agrárintézmény. A Falu-Gazdaszövetség részéről Tölgyes István dr. ügyvezető-igazgató volt jelen.

Az OMGE közgyűlése

A közgyűlés hatalmas közönsége nagy figyelemmel hallgatta végig Sommsich László gróf elnöki megnyitóbeszédét, amely ezuttal is visszhangja volt a gazdaközönség minden rétege közismert panaszainak, de egyben tárgyilagos bírálata egy esztendő agrárpolitikai eseményeinek. Behatóan foglalkozott az idei termésnek a gazdaközönség helyzetére való hatásával. A nagyobb buzatermés nem javított a helyzeten, a gazdák nem bírják, különösen a túlméretezett adókat, főleg a szükségadó címen kivetett valóságos vagyondézmát. Foglalkozott azután a megnyitóbeszéd a gazdaadottságok kérdésével, helyeselve az eddigi törvényes intézkedéseket. A mezőgazdasági kivitelnél szólva, annak az óhajának adott kife-

jezést, hogy a kivitel lebonyolítását bízzák a bevált agrárszövetkezeti központokra. A birtokpolitikai reformokkal szemben a gazdaközönségnek az a kívánsága, hogy a földosztásoknál az előző birtokok teljes kárpótlást kapjon.

Az elnöki jelentéshez elsőnek Darányi Kálmán földmivelésügyi miniszter szólt hozzá. Megköszönve a személyének szóló üdvözlést, megállapította, hogy a gazdálkodás úgy lesz jövedelmezőbb, ha olcsóbban tudunk termelni. A földreformot illetőleg kijelenti, hogy földet ezután csak megfelelő ellenérték fejében fog az állam igénybe venni. Nem kívánja, hogy a gazdaközönség a kormány minden intézkedésével megelégedjék, de kéri, hogy az intézkedéseit fogadják megértéssel.

Ezután Sommsich László gróf elnök bejelentette, hogy a néhai Meskó Pál alapítványának kamataiból ez évben Grabner Emilt, Liptay Lászlót és Schandl József dr.-t, a Vasárnap kiváló főmunkatársát, részesítette jutalomban a bírálóbizottság. Melegen üdvözölte ezután Fabriciusz Endre h. igazgatót és Konkoly-Thege Sándor főtitkárt, akik harminc, illetve huszonöt év óta tisztviselői az OMGE-nek. Majd a választások következtek. A választás eredményének kihirdetése után a Mutschenbacher Emil dr. igazgató által előterjesztett évi jelentés került napirendre, amelyhez többen szóltak hozzá. Purgly Emil, volt földmivelésügyi miniszter, szintén az elviselhetetlen adóterhek miatt panaszkodott. A telepítést nem tartja időszerűnek, sem a buzaértékesítést megfelelőnek. Többek felszólalása után letárgyalták a gazdag napirendet.

A FALU BARÁTJA

Maxim

PETROLEUM GAZLÁMPA

2 FILLÉR 1 ÓRÁRA

A Maxim lámpa

20-szor akkora fényt ad, mint egy közönséges petróleumlámpa.

Kérje a 195. számú árjegyzéket

Ardó József műszaki szaküzlet
Budapest, VI, Vilmos császár-ut 43
Tel. *21-6-34

Kép a nagykovácsi téli gazdasági iskolában tartott szülői értekezletről

Középen Jósa Béla dr. miniszteri osztálytanácsos és Suhayda Tibor gazdasági tanár.

Szakelőadások

A gazdahét keretében rendezett gazdasági előadások sorozata december hó 12-én kezdődött, *Reichenbach* Béla műegyetemi tanár előadásával, aki azonban beteg lévén, helyette *Rege* Károly dr. főtitkár olvasta fel a nagy tetszéssel fogadott előadást a *belterjes gazdálkodás jelentőségéről, előfeltételeiről és lehetőségeiről*, egyszersmindkorra eldöntve azt a kérdést, hogy *Magyarországon csakis a belterjes, vagyis a nem egyoldalú gazdálkodásnak van létjogosultsága*. Folytatólag legkiválóbb növénytermelési szakemberünk, *Kerpely* Kálmán egyetemi tanár, a trágyázási rendszer okserű belterjességének mértékéről értekezett. A délutáni előadáson *Reithoffer* Ödön jószágigazgató azt fejtette ki, hogy a talajművelésben milyen legyen az okserű belterjesség. *Kemptoner* Ernő jószágfelügyelő növénytermelés és üzemszervezés címen tartott előadást. *Juhos* Lajos gazdasági akadémiai tanár a számtartás és kalkuláció szerepéről szólt a belterjesség mértékfoka megállapításánál. *Blantz* Jenő jószágigazgató a munkaköltségek megtakarításáról értekezett, *Szabó* Gusztáv viszont a belterjes gazdaságban alkalmazott gépmunkáról. *Hollitscher* Károly országgyűlési képviselő a mezőgazdasági iparok jelentőségét fejtette ki a belterjes gazdálkodás szempontjából. Végül a szarvasmarhatenyésztés, sertéstenyésztés és hizlalás mértékét fejtették ki *Baranyovits* József és *Hagyó* Kovács Gyula jószágkormányzók és *Schandl* József műegyetemi tanár, a belterjes juhászat fogalma és lehetőségeiről tartott előadást. Minden előadáshoz, természetesen, a szakemberek és gyakorlati gazdák egész serege szólt hozzá.

A gazdanapok keretében tartotta a Köztelken évi közgyűlést több más gazdatársadalmi szervezet is. Igyűlésük volt: a *hussertéstenyésztőknek*, a *mangalicatenyésztőknek* és az

Országos Magyar Méhészeti Egyesületnek.

A Kamara közgyűlése

A gazdák nagyhetének második kimagasló eseménye volt az *Országos Mezőgazdasági Kamarának* december hó 17-én, Budapesten rendezett őszi rendes közgyűlése. A kamara igen népes közgyűlésén szintén megjelent *Darányi* Kálmán földművelésügyi miniszter, *Marschall* Ferenc dr. és *Mayer* Károly dr. államtitkárokkal. *Mecsér* András országgyűlési képviselő, elnök, meleg szavakkal üdvözölte a kiváló vendégeket és nagyvonalú elnöki megnyitójában vázolta a hazai és külföldi mezőgazdasági helyzetet, részletesen foglalkozott a magyar mezőgazdasági terményértékesítés megoldatlan kérdéseivel. Nyíltan kifejezést adott annak a nézetének, hogy a *magyar mezőgazdaság szempontjából közömbös, szabad-e, vagy kötött-e a kereskedelem, a földolog az, hogy a mezőgazdasági termékeink jó áron értékesüljenek*. Vázolta ezután a termelés megoldatlan feladatait.

Darányi Kálmán miniszter teljes elismerését fejezte ki a kamara működése iránt. Hogy mennyire súlyt helyez a kamarák munkásságára, annak bizonyítéka az, hogy a kamarák vezetőit *minden hónapban összegyűjti az időszerű kérdések megvitatására*. Ismertette ezután a kormány vetőmagakcióját. A folyó évtől kezdve már *2,200.000 holdon termelnek a gazdák kitünő fajta búzát*. Szükségesnek tartja a gazdasági szakiskolák szaporítását. A tanfolyamok számát megkétszerezte. Szaporítja a népkönyvtárakat. *Az elemi iskolákba is beviszi, a kultuszminiszterrel egyetértve, a gazdasági oktatást*. A munkáskérdést szívén viseli. Az értékesítés kedvezőbb lesz, ha olesóbban termelünk. Jó uton halad a fővárosi értékesítésnek sok tekintetben most még megoldatlan kérdése is.

A minisztert kijelentései után lelkesen megéljenezték. Ezután *Koós*

Mihály dr., a kamara igazgatója, beszámolt a kamara mult évi munkásságáról és az általános mezőgazdasági helyzetről. A gazdatársadalom, minden küzdelme ellenére, *legkevesebb eredményt a fővárosnál ért el*. Megértőbb volt sokkal a kormány és a velünk barátságban élő államok. A *szövetkezeti értékesítés* dolgában jelentős lépéssel jutottunk előre. *Kevés történt azonban a kartelek megfélézésére*. A gazdaadóságok rendezését nem lehet véglegesnek elfogadni. Az *adórendszert meg kell változtatni*. A nagy hatást keltő beszámoló után tartalmas vita indult meg, majd le tárgyalták a zárszámadásokat, a költségvetést és *megalakították a kamara baromfi szakosztályát*. Végül az indítványokkal foglalkoztak.

Mozgalom a Tiszántúl megsegítése érdekében

A *Nemzeti Egység Pártjának* olyan képviselői, akik keletmagyarországi kerületekben nyertek mandátumot — számszerint mintegy negyvenen — már a multban mozgalmat indítottak amiatt, hogy a komoly csapásoktól sujtott és sok tekintetben elhanyagolt *Tiszántúl olyan helyzetbe jusson legalább, mint amilyenben az ország többi része van*. December hó 10-én vitéz *Mecsér* András egybehívta a keletmagyarországi képviselőket, akik előtt *Megay-Meissner* Károly ismertette azt a beadványt, amelyet *Winckler* István kereskedelemügyi miniszterhez juttatnak el. A beadvány a tiszántuli tarifa leszállításának ügyével foglalkozik és azt kéri a minisztertől, hogy *egyenlő exporttarifa illesse meg a Tiszántúlról szállított árukat az ország más részéből szállított árukéval*. Budapesti viszonylatban pedig azt kéri, hogy arányosítsa a minisztérium a szállítási díjakat úgy, hogy a *tiszántuli termények és áruk az ország nyugati részén is felvehesék a versenyt a különböző ország-részekből szállított árukkal*.

A VASÁRNAP NAPTÁR-t mai számunkhoz mellékeljük

Jelentjük előfizetőinknek, hogy karácsonyi ajándékunkat: a VASÁRNAP NAPTÁR-t mai számunkhoz mellékelve megküldöttük mindazoknak, akiknek előfizetése legalább folyó évi december hó 31-ig rendezve van. Nem küldöttünk azonban naptárt — bármennyire sajnáljuk is — sem a hátralékos előfizetőknek, sem azoknak, akik kérték ugyan a lap megindítását, de előfizetésük mind-éideig nem érkezett be pénztárunkhoz. Azok, akiknek postára adott előfizetési díja december hó 15-ike után érkezett meg hozzánk, a VASÁRNAP következő számával kapják meg a naptárt.

Mint már több ízben leszögeztük: az előfizetési díjakkal hátralékban lévő olvasóink is megkaphatják az ajándék-könyvet, ha kötelezettségeiket oly módon rendezik, hogy semmi-nemü hátralék nem marad fenn.

A VASÁRNAP táborába újonnan belépő előfizetők is megkaphatják a naptárt, ha legalább félévi előfizetési díját: két pengőt eljuttatnak hozzánk.

Végül arra kérjük mindazokat, akik karácsonyi könyvünket a mai számunkkal megkapták: fogadják éppen olyan szeretettel és melegséggel, mint amilyennel készítettük és megküldöttük.

Vámospércs és Garé községekben nagy- szabású „falunapot“ készít elő a Falu-Gazdaszövetség

Hirt adunk arról, hogy a Falu-Gazdaszövetségnek a Széchenyi Szövetséggel karöltve rendezett faluszemináriuma nemcsak Budapesten, de a vidéki egyetemi városokban is folyik. E szemináriumok munkájának teljesebb tétele céljából a Falu-Gazdaszövetség egy-egy falunapot is rendez, amelynek így nemcsak az ismeretterjesztés a célja, hanem az is, hogy a faluszemináriumok hallgatóságát közelebről megismertessük a magyar faluval és így az elméleti előadáson hallottakat a gyakorlati tapasztalatokkal is kiegészíthessék.

December hó 7-én a debreceni gazdasági akadémia faluszemináriumában tartott előadást Wieser Béla, a Szövetség központi titkára és együtal bemutatatta azokat a filmeket, amelyeket a Szövetség falusi munkájáról készített.

December hó 8-án a szeminárium hallgatói Wieser Béla titkárral együtt kiutaztak Vámospércsre, hogy a falunap előkészítését megkezdjék. A község vezetősége és lakossága nagy örömmel fogadta a tervet és a legmesszebbmenő támogatásáról biztosította a Falu-Gazdaszövetséget és az egyetemi fiatalságot. A vámospércsi falunappal kapcsolatban kerül lebonyolításra a Szövetség által első ízben Nyírábrányban rendezett dalosverseny második fordulója: egy ezüst-serlegért.

Ez év májusában alapította a Szövetség Nyírábrányban a járási ezüst-serlegért, amelyért hat földmives énekhar versenyzett. A serlegért első ízben a nyírábrányi „Ábrányi Kornél” dalárda nyerte meg, amely a

sikerén annyira felbuzdult, hogy résztvett a júniusban Nyiregyházán rendezett körzeti dalosversenyen. A szigorú bíráló dacára is a nehéz népdal-csoportban második díjat kapott. Ime, egy alig másfél esztendősenekkor, éppen a Szövetség kezdeményezésére milyen szép sikert ért el. A vámospércsi falunappal kapcsolatban tartandó dalosversenyre több olyan község is jelentette részvételét, mely az első versenyre nem jelentkezett.

December 14-én Wieser Béla titkár Wittig Gusztáv dr.-nak, a Széchenyi Szövetség szakosztályi elnökének kíséretében meglátogatta a pécsi egyetemmel kapcsolatban működő szemináriumot, majd annak vezetésével együtt 15-én kiutazott Garéba. A Garéi Faluszövetség vezetősége ünnepélyesen fogadta a kiküldötteket, majd istentiszteletra mentek és utána népes értekezlet előtt tartott hosszabb előadást Wieser Béla titkár. Ismertette a falunap céljait és az egyetemi hallgatóság bekapcsolódását. Az értekezlet tagjai közül számosan hozzászólottak a kérdéshez és megállapodtak, hogy a falunapot folyó évi március 15-én hazafias ünnepséggel kapcsolatban rendezik meg. Kiemelkedő pontjai lesznek az ünnepségnek: a szakértekezlet, gazdaudvar-verseny, fogatszépségsverseny, gyermekéhségügyi verseny, szórakoztató- és oktatófilmelőadás, stb.

A Falu-Gazdaszövetség kezdeményezésére ugy a községben, mint a környező 15—20 községben nagy érdeklődés mellett indult meg a falunap előkészítése, amely így az erők

Unnapi ajándék
az egész életre

a **Singer**
varrógép

Csékély havirészletek

Singer varrógép részv. társ.

II, Corvin-tér 1
IV, Sammelweis-ut. 14
VI, Andrássy-út 31

BUDAPEST

VII, Rákóczi-út 18
VIII, Rákóczi-út 66
VIII, Daruvasváry, 86

Fióküzletek minden nagyobb városban.

maradéktalan egyesítésével valóban értékes és szép eredményeket fog hozni.

Szülői értekezlet a nagykőrösi téli gazdasági iskolában

A nagykőrösi m. kir. téli gazdasági iskola december hó 6-án szülői értekezletet tartott, hogy a szülők és tanárok közös együttműködése által az ifjúság tökéletes nevelése könnyebben keresztülvihető legyen. Az értekezletre a kedvezőtlen időjárás ellenére is szép számmal jöttek össze a szülők és vendégek: mintegy ötvenegyen. Reggel 8 órakor istentiszteleten vett részt a tanuló ifjúság, majd a szülők és vendégek előtt diszelvoulás volt. 9 órakor Orosz Gyula igazgató megnyitotta az értekezletet. Az értekezlet alatt lépett a terembe Jóna Béla dr. miniszteri osztálytanácsos, a gazdasági szakoktatási ügyosztály vezetője Suhayda Tibor gazdasági tanár, szakfelügyelő kíséretében. A vendégek váratlan megjelenése még inkább emelte az értekezlet és az utána következő ifjúsági önképző-gazdakör diszülésének fényét. A város képviselőjében Antal Vilmos dr. v. jegyző jelent meg az értekezleten. A szülői értekezlet és az ifjúsági önképző-gazdakör gazdag, változatos és értékes műsorának folyása után közös ebéden vettek részt a jelenvoltak. A szülők és a szakemberek egybehangzó megállapítása szerint rövid négy hét alatt ezt a bámulatos eredményt felmutatni csak olyan gazdai ifjúság tudja, amelyikben a kigazda-öntudaton kívül megvan a hazaszeretet, a tanulni vágyás és a tettekkészség.

Fümag, vetőburgonya, bab- és lencsevetőmag szétosztása

A földmivvelésügyi miniszter az 1936. évi tavaszi és 1936. évi őszi vetés céljából legeltetési társulatoknak, birtokosságoknak és a községeknek kedvezményes áru és lehetőleg hazai termésű jóminőségű fű-vetőmagot bocsát rendelkezésükre. Azoknak, akik a fűmagvakat az őszi évszakban kívánják elvetni, igényeiket szintén most kell bejelenteniük és a minisztérium az 1936. évi őszi vetéshez szükséges fűmagvakat is az 1936. év február folyamán fogja szállíttatni. Az igényeket az illetékes vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőségnek kell mielőbb bejelenteni. Egy-egy jelentkező által igényelhető összes vetőmagszükséglet 100 kg-nál kevesebb nem lehet, kisebb igénylők azonban csoportosulva jelentkezhetnek. A következő vetőmagvak igényelhetők: angol perje, csomós ebir, fehér here, francia perje, komlós lucerna, kores vagy svédhere, olasz perje, réti csenkesz, réti komócsin, réti ecetpázsit, réti perje, szarvaskerrep, tarackos tippán, vörös csenkesz. A vármegyei gazdasági felügyelőség fogja megállapítani a megfelelő fűmagkeveréket és azt az összeget, amelyet az igénylőknek a megállapított mennyiségű vetőmagvak kedvezményes ára fejében fizetnie kell. Ezt a megállapított összeget legkésőbb 1936. évi január hó 25-ig a felügyelőséghez be kell küldeni.

A földmivvelésügyi minisztérium növénytermelési hivatala az elmúlt évekhez hasonlóan a tavasszal ismét ki fog osztani a gazdák között néhány száz vagon különféle fajtájú vetőburgonyát. A vetőburgonyát csakis a beszerzési ár háromnegyedrészének 1936. október 31-ig történő kamatmentes hitelezésével adják ki. Az árnak legalább egynegyed részét előre kell a hivatal felszólítására a hivatal pénztárába befizetni. A vasuti fuvarköltséget a hivatal — a tartozásnak őszi pontos kiegyenlítése esetén és után — támogatásként visszatéríti. Igénylés vagontételekben (50 mm-től felfelé) történhetik. Kistermelőknél vagontételekre társulva a községi előljárárság vagy gazdakör útján kell az igénylést megfelelő névsor csatolása mellett beadni. Az igényléseket a hivatal a beérkezés sorrendjében fogja elintézni. Az igénylés határideje 1936. január 10.

A földmivvelésügyi minisztérium növénytermelési hivatala az egységes minőségi termelés előbbrevitele érdekében a Dunántulra közép-, soproni hosszú- és kanizsai laposbab-, az Alföldre és az északi dombosvidékre pedig gyöngybab- és fűrjbab-vetőmagot oszt ki három métermázsánál nagyobb tételekben részint készpénzfizetés, részint az ár hitelezése mel-

lett. Ettől a kiosztástól függetlenül a hivatal egy-egy gazdaság részére kisebb mennyiségben négy-öt különféle fajtájú és féleségű babvetőmagot fajtaösszehasonlító kísérletek beállítására is ad ki. Az akciót bővebben ismertető leírás a hivataltól közvetlenül szerezhető be. Jelentkezési határidő január 31-ike.

A földmivvelésügyi minisztérium növénytermelési hivatala néhány vagon lencse-vetőmagot is kioszt öt-tíz métermázsá tételekben. Az igényléseket a jelentkezés sorrendjében bírálják el. Az igénybevétel készpénzfizetés vagy az ár kamatmentes hitele-

zése ellenében történhetik. Mind a két esetben a számkölesödődíjat és a vasuti fuvarköltséget támogatásként a földmivvelésügyi minisztérium magára vállalja s így azt a hivatal visszatéríti azoknak a gazdáknak, akik kötelezettségüknek megfelelnek. Ettől a kiosztástól függetlenül fajtaösszehasonlító kísérletek beállítására is ad ki a hivatal egy-egy gazdaság részére fél-félholdra szükséges mennyiségben körülbelül három különböző féleségű vetőmagot. Bővebb ismertetés közvetlenül a hivataltól szerezhető be. Jelentkezési határidő január 31-ike.

Évjáradékot köteles fizetni egy földbirtokos, mert a kocsija nem volt megvilágítva s összeütközést idézett elő

Sulyos karambol történt a szegedi országon 1934. augusztus hó 19-én. Id. Virág László kisteleki földbirtokos az esti órákban hazafelé igyekezett kétlovas kocsiján. Virág az országutnak nem a baloldalán, hanem a közepén, sőt többnyire az ut jobboldalán haladt és kocsijának lámpái sem voltak meggyújtva. Így történt, hogy az ellenkező irányból motorkerékpáron a szembejövő Kovács Lajos pest-szenterzsébeti kőműves összeütközött vele. A nagyerejű összeütközés Kovácsot kidobta a motorkerékpár nyergéből és a kőműves olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy az or-

vosszakértők megállapítása szerint teljes munkaképességét elveszítette. Kovács pert indított kártérítés iránt.

Végítéletet a Kuria hozott ebben az ügyben és 398 pengő évjáradékot ítelt meg a kőművesmesternek.

Az indoklás szerint Virág földbirtokost vétkesség terheli a baleset előidézése körül atekintetben, hogy:

1. a 250.000/1929. B. M. sz. rendelet 112. §-a ellenére szürkület után állati erővel vont járomvét nem világította ki;

2. kocsijával szabályellenesen az ut közepén, sőt inkább annak jobboldalán hajtott.

Azt az állítását pedig, hogy a kőművesmester motorkerékpárja előtt egy másik motorkerékpár haladt és az oly nagy porfelhőt vert fel, hogy az ő kocsija kellő kivilágítás esetén sem lett volna látható, a bíróság tényként nem állapította meg.

Ezzel szemben a felperes kőművesmester terhére kell számitásba venni, hogy a fentidézett B. M. rendelet 58. §-ának 4. bekezdése ellenére nem alkalmazott megfelelő fényerejű lámpát motorkerékpárján s így nem világította meg a szembejövő lovaskocsit akként, hogy azt még a kitérésre elégséges időben észrevehette volna. De főként Kovács felperes terhére esik az a körülmény, hogy motorkerékpárja veszélyes üzem, amely gyors mozgásával messze felülhaladja a közutakon közlekedő más jármű sebességét, tehát nem kis mértékben okozója volt a balesetnek.

Ily körülmények között a Kuria elfogadta a fellebbezési bíróságnak azt az álláspontját, hogy kármegosztásnak van helye és Kovács Lajos kőművesnek — mivel teljesen munkaképtelenné vált — előző évi keresménye egynegyed részét, összesen évi 398 pengőt ítelt meg havi részletekben fizetendő járadék gyanánt.

A világ egyik legjobb műkoresolyázója, a fiatal Liselotte Landbeck.

A „Zöld kereszt“ útja

Évről-évre izgalmasabb olvasmányok a *Magyar Közegészségügyi Intézet* jelentései. Minél nagyobb területre terjed ki az Intézet működése, annál megdöbbentőbb képe bontakozik ki a *falusi egészségügyi viszonyainak*. Amikor az első monográfiák megjelentek, nem akartunk hinni nekik, de mindenesetre kétségbe vontuk, hogy a közölt adatok az ország egészségügyének kicsinyített fotográfiái lennének. A *Faluszövetség* multesztendei egészségügyi értekezlete, a közelmúltban lefolyt magyar *Egészség Hete* és most a *Közegészségügyi Intézet* évkönyve, azonban ugyancsak rációfal az optimizmusra.

Nagyon helyes, hogy nem kendőzük tovább ezeket a szörnyű sebeket, melyeken keresztül népünk életereje szívárog el. Valamikor azt hittük, hogy a bajok eltitkolásával maguktól is megoldódnak a kérdések. Így rejtegettük éveken keresztül az agrárszociális nyugtalanságot, mindaddig, amíg véres mozgalmakban nem tört ki, hogy aztán annál nagyobb legyen a félrevezetett társadalom rémülete és tanácstalansága. Vajjon többet tudunk-e mi fajunk egészségéről, mint elődeink az agrárszociális kérdéssről; felfogtuk-e abból a néhány statisztikai számadatból, amit például a csecsemőhalálozásról közzétettek, hogy milyen egészségügyi színvonalon él az a nép, amelynek gyümölcse így hull el már zsenge virágkorában?

El kell ismerni, hogy a legutóbbi időkig nagyon tájékozatlanok voltunk. A különbség mégis nagy a multtal szemben. Akkoriban megelégedtünk a problémák tanulmányozásával s ennél alig jutottunk tovább. *Ma van egy minden ízében életképes intézményünk*, mely egészen szerény kezdetből indult ki és szinte kezdetleges eszközökkel vágott neki annak a járatlan ósvadonnak, amit a falusi egészségügye jelent. Talán ez volt a szerencséje. Nem fényes székházzal, hatalmas bürokráciával és hangos reklámmal indult, hanem a misszionáriusok szerénységével, hitével és elszántságával. Évekig alig hallottunk róla, pedig dolgozott, terjeszkedett s ahol egyszer megjelent a *zöld kereszt*, onnan nem távozott el többé. A falusi nép bizalmatlanságát nemcsak propagandával, hanem pozitív segítségnyújtással küzdötte le. De legfőként azzal, hogy nem hagyta magát elkedvetleníteni. Félbemaradt kezdeményezések nem maradtak utána.

Pedig emberfeletti feladatra vállalkozott. *Népünk gazdasági, szociális és kulturális elmaradottsága voltaképpen a forrása áldatlan egészségügyi viszonyainknak*. Ehhez járul ma a nyomor, mely széles rétegek számára szinte lehetetlenné teszi a leg-
elemibb egészségügyi szabályok be-

tartását. Ilyen körülmények között nagyon nehéz szerepe van az egészségügyi tanácsadásnak és szűk térre szorítja a betegségek megelőzésére irányuló törekvéseket. A tudatlanság ellen türelemmel, kitartással és példaadással még fel lehet venni a küzdelmet, de a nyomort csak gazdasági eszközökkel lehet megszüntetni. Ez pedig nem feladata a zöldkeresztes mozgalomnak. Voltaképpen a karitatív tevékenység sem, ezt azonban nem mellőzheti, mert vele egészségügyi működését kénytelen alátámasztani.

A két legnagyobb ellenség

A nyomor és a tudatlanság: a két legnagyobb ellensége a falu népének. Ezt olvashatjuk ki a *Közegészségügyi Intézet* évkönyvének minden lapjáról. Mert különben hogyan is lehetne az, hogy a *békéssámsóni egészségvédelmi körzetben a megvizsgált 179 iskolásgyermek közül 166-nak valamilyen fogyatékossga volt s a vizsgálat mindössze 13-at talált egészségesnek?* Hasonlóképpen másutt is. *Füzesgyarmaton* 547 iskolás közül csak 6 volt fogyatékossga nélkül, a *berettyóújfalusi* körzetben 2900 gyermek közül 2831-et — 97.6 százalékot — találtak fogyatékosnak, a *balassagyarmati* járásban 169 iskolástanuló közül csak kettő volt fogyatékossga nélküli, a *nógrádi* járásban pedig mind a 129 megvizsgált gyermek valami fogyatékossgával rendelkezett és közöttük teljesen egészséges egy sem volt.

Tovább lehetne folytatni ezt a szörnyű felsorolást, amelyből a jövő nemzedék pusztulásának képe bontakozik ki. Mihez lehet majd kezdeni azzal a nemzedékkel, amelyiket serdülő korában a nyomor és tudatlanság okozta testi és lelki elváltozások és betegségek ilyen szörnyű tömege sorvaszt? Például *Berettyóújfalun* a fogyatékossgában szenvedő tanulók 45.6 százalékának a hőmérsékletét 37 fok Celsiusnál magasabbnak találták; 9.8 százaléka hiányosan táplált volt; 10.5 százaléka vérszegénységben szenvedett; 67.2 százaléknak rachitikus csontrendszere volt; 53 százaléka megnagyobbodott nyaki mirigyekkel rendelkezett; 20.2 százalékot hiányos tisztaságunk találtak; 44.7 fogbeteg volt, stb. A hiányos táplálkozás különösen az alföldi és felsővidéki körzetekben gyakori okozója az iskolásgyermekek fejlődési rendellenességeinek vagy betegségeinek. Így a *mezőkövesdi* járásban a tanulók 22.6 százaléka, *Gyöngyösön* 29.7 százaléka, a *balassagyarmati* járásban 48.5 százaléka a hiányos táplálkozás miatt szenvedett valamilyen nyavalyában. A tisztaság hiánya az iskolásgyermekek 18—20 százalékánál idézett elő betegséget vagy fogyatékossgát. A torok-, gége- és orrdefektusok is nagyon gyakoriak, de még inkább a fogbeteg-

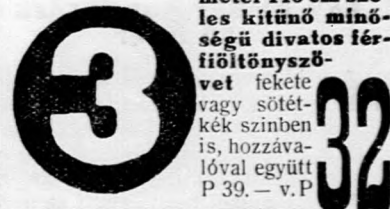
Mindenki tudja,

hogy a magyar vásárlóközönség olyan, mint a jó gazdasszony, tud takarékoskodni és azért már 40 esztendeje bizalommal keresi fel

CSAK AZ UDVARBAN OLCSÓ MARADÉK SZÖVET- ÉS TEXTILRAKTÁRT

Bpest, 32 Király-utca 32 Sarokház

Teniszflanell mtr-je 39 fill., ajurorozott függönyetamin mtr-je 29 fill. Divatmintás bársonyflanell mtr-je 78 fill. Ágyneműkanavász vagy kitűnő pamutvászon, vagy mosottsfiffon, vagy színes ágyneműkanavász, vagy angin mtr-je 69 fill. Kitűnő pijama, vagy fehéremű teniszflanell mtr-je 47 fill. Kékfestő vagy ingefiz mtr-je 59 fillér. Fekete klott mtr-je 98 fill. 6 személyes étkezőabrosz, 6 nagy szalvétával összesen P 6.90. Pohártörő drb-ja 29 fill. törülköző 39 fill. Női vagy férfiszekendő drb-ja 19 fill. Dupla galléros divatos férfing kitűnő anyagból P 3.90. 140 cm széles szürke szövet mtr-je P 1.56.

Postai rendeléseket 40 év óta lelkileg-
retesen teljesítünk.

Itt levágandó és a rendelésre
ragasztandó!

A megrendelő neve és pontos címe:

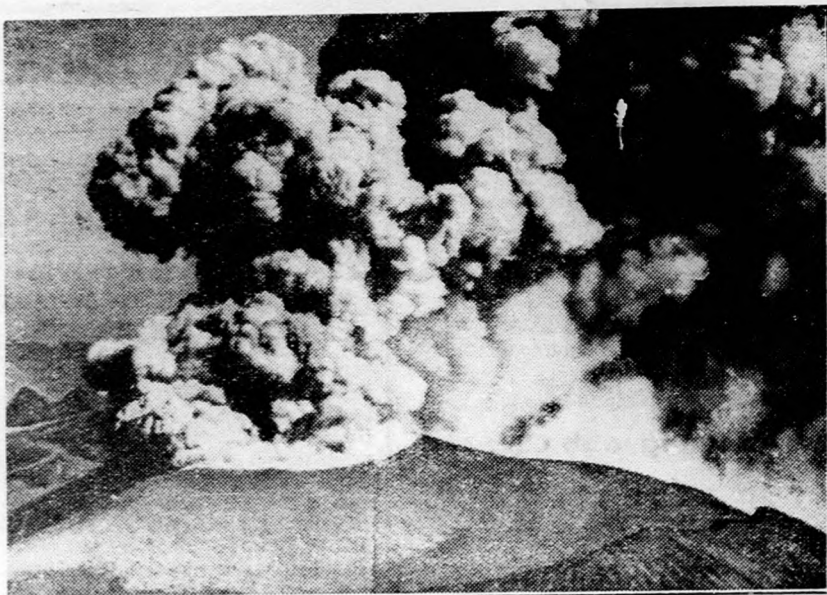
Község:

Up.:

Olvashatóan kérjük kitölteni.

ségek, amelyek miatt sok helyen a tanulók 50—60 százaléka szenved. Fel sem lehet sorolni a szervi betegségeknek azt a sokaságát, melyek a falusi iskolásgyermekek szörnyű testi leromlottságára, idegrendszerének megtámadottságára és bizony elég gyakran értelmi fogyatékossgáira mutatnak rá.

Ilyen körülmények között csak sajnálni lehet, hogy a *Közegészségügyi Intézet* aránylag nagyon szűk keretek között fejtheti ki áldásos működését. Igaz, hogy egy év alatt az egészségvédelmi szolgálat 48-ról 74-re szaporodott és a mult év végén 285 községben 650.000 lakosra kiterjedően folyt az egészségvédelmi munka. Mindez azonban édes-keves a feladatok nagyságához képest. Ahol a betegség olyan mélyen befészkelte magát és annyira megtámadta népünk életerejét, mint a

Ritka fényképfelvétel: egy Japánban lévő tűzhányó kitörése.

fenti számokból kitűnik, ott minden áldozat csekély, amit erre a célra fordítunk.

Egy ember gondozása : 50 fillér

A zöldkeresztes mozgalomnak sikerült megtalálni, hogyan lehet kicsiny eszközökkel nagy eredményeket elérni. Átlag 40—50 fillér elegendő egy-egy ember egészségügyi gondozására. Ebből az összegből fenntartani az egészségügyi tanácsadást, a védőnői szolgálatot, folytatni a propagandát és végezni a szükséges adminisztrációt csak mintaszerű takarékosággal és beosztással lehet. Az állam, a községek és köztisztviselők összefogásával és együttes áldozatkészségével talán sikerülne azt a minimumot előteremteni, mely az egész országra kiterjedő egészségvédelmi szolgálat megszervezésére szükséges. Az a tény, hogy Johan Bélának, a zöldkeresztes mozgalom megszervezőjének személyében ma az egészségügyi kormányzat egyik legfőbb funkcionáriusát tekinthetjük, mindenesetre biztatást nyújt arra, hogy az általa kidolgozott tízéves terv meghozza népegészségügyi viszonyaink régen várt javulását.

KERÉK MIHÁLY

NEMZETGAZDASÁG

Külkereskedelmi szerződéseink tüzipróbája volt az ideai gyümölcsexport

A kora tavaszi elemi csapások nagy veszéllyel fenyegették az ideai friss főzelék- és gyümölcsexportunkat és féltünk, hogy a rossz terméseredmény megsemmisíti azokat a külkereskedelmi eredményeket, amelyeket az elmúlt években elértünk. A korai főzelék- és gyümölcskivitel katasztrófálisan rossz volt. Lényegesen kevesebb áru termelt az idén, mint az elmúlt évben és attól lehetett tartani, hogy elveszítjük azokat a piacokat, mégpedig áruhiány miatt, amelyeket a kereskedelmi szerződések alapján dolgozó Külkereskedelmi Hivatal hosszú évek fáradságos propagandájával megszerzett a magyar termékek számára. Ez azonban mégsem következett be. Annak ellenére, hogy mennyiségileg lényegesen kevesebb árut exportáltunk, mint az elmúlt évben, az irányított exportnak mégis sikerült elérnie azt, hogy ha kevesebb is, de mégis minden piacra jutott áru és megtartottuk az összes meghódított pozíciókat. A már ren-

delkezésre álló kimutatások szerint még azt is sikerült elérni, hogy az egyes államok importja magyar terményekből, a tavalyihoz képest, emelkedést mutatott.

Debrecenben modern zsirolvasztó üzemét állítanak fel. Magyarország zsiirkivitele az utóbbi két esztendő folyamán olyan mértékben növekedett, hogy szükségesnek mutatkozik modern, a nyugati igényeknek megfelelő zsirolvasztó üzem felállítása. A nyugateurópai piacok ugyanis a szagtalan, íztelen, az eddiginél keményebb és fehérebb zsirt kedvelik és éppen ezért volt szükség arra, hogy ilyen zsir előállítására szolgáló zsirolvasztó üzemet állítsanak fel. Az első ilyen üzem a tiszántuli eredetű sertések feldolgozására Debrecenben állítják fel és a magyarországi szalámiárak már ajánlatot is tettek Debrecen városának, hogy a zsirolvasztó kiegészítésül husfeldolgozó üzemet létesítsenek Debrecenben.

Buza-hossz a világtözsdeken. Az argentinai kormány rendelete, amely a rossz termésre való tekintettel a buza árát 5.75 pezóról 10 pezóra emelte fel métermázsnként, hatalmas hossz (áremelkedést) okozott a buza nemzetközi piacain. Nemcsak a tengerentúli piacok, hanem az európai piacok s átvették a buza árának emelkedését és buzában ezidőszakra olyan élénk a kereslet, mint amilyenre már évek óta nem volt példa.

Emelkedett a külkereskedelmi forgalom. A Központi Statisztikai Hivatal kimutatása szerint a folyó év első tizenegy hónapjának behozatala 36.1 millió pengővel multa felül a tavalyi év hasonló időszakának behozatalát, a kivitel pedig 47.9 millió pengővel nagyobb, mint a tavalyi. Külkereskedelmi forgalmunk aktívuma az első tizenegy hónapban eléri az 56.4 millió pengőt.

Hivatalos vetésjelentés

A földművelésügyi minisztérium december hó 11-iki hivatalos vetésjelentése szerint az őszi gazdasági munkálatokat a hosszú őszi, aránylag enyhe időben a legtöbb helyen elvégezték. Az őszi vetések közül a koraiak az Alföld egyes vármegyéit kivéve, a legtöbb helyen elég jól megerősödve kerültek hótakaró alá. A Tiszántúli részeken, ahol hó egyáltalában nem volt, a korai vetések általában szintén elég jól fejlettek. A késői vetések a meleg esőkre a legtöbb helyen kikelték, sok helyen azonban gyengék maradtak, foltosak és vékonyszálúak. A jószág egészségi állapota a szörványosan fellépő megbetegedésektől eltekintve, kielégítőnek mondható. A jószág kondíciója azonban a gyenge takarmányozás miatt sok helyen kedvezőtlen.

Ne kérdezze Pétert, Palit,...

hanem rendeljen mielőbb Ön is **AFUS-ALIT!**

Az **Afus-ali** csemegeszőlő-különlegesség tulajdonságai: nagy fűrt, bőtermő, nem rothad, jól szállítható, bogyója igen nagy, íze finom, édes, ropogós, 4—5 szemre metszik. Fajtisztá I. osztályú oltóvesszőt beszerezhet

Bohn József mintatelepéről, Árpádközpont.

Ugyanott október elején érésben megtekinthető.

Kérje szakleírását.

Hogyan lehet két hold földből vagyont szerezni?

Csabacsüd, december hó.

Borult, csepegős napon ismerkedtem meg Janurik András 50 százalékos hadirokkanttal. Megelégedetten nézegette a csendesen szitáló esőt. Gondolatban talán már látta a forró nyári égboltot, amelyről égetően tűz le a nap és kis földjén a növényzetnek egyedüli segítsége a pusztulás ellen éppen az az eső lesz, melyet most ad a jó Isten a szomjas földnek.

Janurik Andrásval érdemes foglalkozni, mert példaképpül szolgálhat sok-sok bajbajutott és igen rossz helyzetben levő gazdatársának. Janurik András ugyanis megmutatta, hogy tudással és szorgalommal hogyan lehet a két holdas kis földművesnek a helyzetet kihasználva a legnagyobb gazdasági válság idejében is boldogulni.

Ez a ház épült a két hold földből

Janurik András egy szarvasi földműves fia, aki megjárta a világháborút és a harcokról 50 százalékos rokkantsággal jött meg. 1920-ban megnősült és más foglalkozás híjján napszámba járt. 1930-ban mint hadirokkant kapott Csabacsüdüön két hold földet. Volt 80 pengő megtakarított pénze, ásója, kapája. Felkereskedett feleségével és két leányával és kiköltözött a földjére. Sárból kunyhót készített magának, melyben rossz időben meghúzódhattak és a család hozzáfogott a munkához. Látástól vakulásig folyt a szorgalmas munka és mindig több és több terménnyel, *zöldséggel* rakodott ki a szarvasi piacon. Szerette a virágokat; földje egyik sarkán a legszebb nyári virágok pompáztak, melyek nemcsak a szemet gyönyörködtették, de a piacon szép bevételt is hoztak. Sok száz rózsa kelt el a piacon, úgyhogy az *első év végén 2000 pengő körül volt a jövedelme*. Ebből építette fel az „*öreg tanyát*”. Szorgalmasan dolgozott tovább: *málnabokrokot* ültetett, *epertáblát* telepített és ez csak fokozta a föld jövedelmezőségét. Pedig a viszonyok egyre rosszabbodtak és a piacon egyre többen jöttek hasonló

terményekkel. De sok kicsi sokra megy! A fillérek újból gyűlni kezdtek és a következő évben felépült az „*új tanya*”. Szép, világos tanyaház. Ha kitekint az ablakán, Janurik András gyönyörködhetik rózsáiban, gyümölcsösében, rendezett gazdaságában.

900 pengő bevétel volt ebben az évben

Bejárjuk a kis birodalmat. Mindehnyütt a szorgalmas munka nyoma. A rózsák gondosan beföldelve, a szőlőtőkék ugyanugy. Gyümölcsfák megszelve, teljesen tiszták, száraz levélnek, hernyófészeknek nyoma sincs. A málnabokrok köze felásva. Az egyik részen méter mélységre folyik éppen a föld „*rigolozása*”. Ide újabb *csemegezőlő-telep* fog kerülni. A felásott zöldséges ágyások szívják magukba a nedvességet, melyből fillérek, pengők, majd bankók lesznek jövőre.

Kérdésünkre elmondja a boldog tulajdonos, hogy télen-nyáron egész családjának munkát ad a kisbirtok. Ebben az évben a fagy neki is igen sokat ártott. Most kellett volna először teremnie a csemegezőlőnek, de alig pár kiló termés lett, a fagy tönkretette.

Bevezetett az öreg tanyába, mely most *zöldsegraktárnak* szolgál. *Hatalmas sárgarépák, petrezselymek, kalarábék* gondosan homokba rakva várják, hogy piacra kerülhessenek. *Káposztából* is nagy készlet van még. Kis zacskóban *virágmagvak* várakoznak az eladásra. A mennyezethez erősített rudakon lógnak a gondosan felakasztott *szőlőfürtök*.

— Bizony, sok kárt tett a fagy — mondja. — *De még így is közel 900 pengő volt ezévi bevétele a két hold földből*. Az első évben még fogadott fuvarossal vitte piacra a terményeit. Most már ezt is megtakarítják. Vett magának és feleségének egy-egy biciklit, azon járnak be a vásárba.

Akik a két hold földből nemcsak megélnék, hanem szereznek is

Hegedű — Harmonika — Rádió és az összes hangszerekről árjegyzéket ingyen küld

MOGYORÓSSY
hangszermester
Budapest, Rákóczi-ut 71

Öntözőberendezésnek nyoma sincsen. Pedig a *zöldségtermeléshez* víz kell. De Janurik András ösztönösen megéreztte, hogyan lehet a vizet jól elraktározni: a földben. Egy méter mélyre felporhanyította a talajt és gondja van reá, hogy az eső mindig puha talajt találjon, melybe az utolsó cseppig beszivakodhat. Kora tavasszal elgereblyézi a talaj felületét: „*porral huzza be*” a föld tetejét, hogy megtartsa a nedvességet. És az eredmény őt igazolja. Számos állatja nincsen. A talaj erejét a hulladékból készült *komposzt-trágyával és műtrágyákkal* tartja fenn. Jövőre azonban tehenet, lovat vásárol. Terve vette azonkívül egy 1000 hektoliteres víztartány építését, hogy kényesebb növények termelését is megkezdhesse.

Egész évben egyforma munka...

Bemegyünk a szobába és ében a kedves környezetben meséli el azt a küzdelmet, melyet a boldogulásáért folytat és amely neki, testileg megrokkantnak, sokkal nehezebb, mint más egészséges embernek. Boldogság sugárzik az arcáról, mikor kedvenc virágairól szól. Megkérdezzük tőle, mit gondol, minek köszönheti azt, hogy ilyen nehéz, válságos időkben is boldogulni tudott.

— Nem titok ez, kérem, akárki utánam csinálhatja. *Egész évben egyformán kell dolgozni*. Két hold föld egy egész családnak munkát ad mindennapra az évben. Télen-nyáron mozogni kell. Az időjárás, a fagy, a szárazság sok kárt tehet, de mindig van valami, ami sikerül. Ha ez el-fagy, terem más és van eladni való.

Nem is tudta, csak érezte talán Janurik András, hogy milyen nagy igazságot mondott. A munka nélkül álló dolgos kezek ezrei találnának biztos megélhetést, ha példáját követnék. Csak ez az állandó munka és egész éven át tartó szorgalmas tevékenység képes a mai viszonyok kö-

zött törpebirtokosokat jó megélhetéshez juttatni.

Szíves szóval bucsuzunk tőle azzal az érzéssel, hogy az itt látottakat minden gazdának tudomására kell adnunk. Nem kis dolog az, hogy valaki két keze munkájával és ügyességével *semmiből vagyont terem magának* éppen akkor, amikor a mezőgazdasági válság egyre-másra szedi áldozatait.

WIESER BÉLA

SZÖVETKEZETI ÉLET

Az OKH nyilatkozata egy interpellációban elhangzott vádakra

Klein Antal országgyűlési képviselőnek a képviselőházban elhangzott alaptalan és egyoldalú kijelentéseire a következők közlésére kért fel bennünket az Országos Központi Hitel-szövetkezet igazgatósága:

„Hogy az OKH a középlejáratu és egész különleges típusu, tehát nem annuitásos dollárkölcsonök után jogtalanul követeli az adósoktól az 5 százalékos kamaton felül az intézet által előlegezett árfolyamkülönbözet és a kötvények lejártakor az intézet által fizetendő felár törlesztésére szükséges és annakidején a pénzügyminisztérium közreműködésével megállapított 1 százalékos járulékot, azt az intézet a napilapokban multkor közzétett kimerítő nyilatkozatával már világosan megcáfolta. *Mindaddig, míg ellenkező jogszabályozás nem történik, az intézet csak kötelességének tesz eleget, midőn a pénzügyminisztérium által annakidején jóváhagyott hitelszerződésben kikötött feltételeket betartja.*

A képviselő ur egyes napilapok szerint azt a kijelentést is tette, hogy az

OKH veszteséges intézet, illetve, hogy az OKH-nál többiben veszteségek voltak és hogy államsegélyt vesz igénybe. Ezzel szemben elég rámutatnunk arra, hogy az OKH nemcsak a régi békeévekben, de az utóbbi években is, a pengőértékre való áttérés, tehát 1926 óta közzétett mérlegeiben *állandóan üzleti felesleget ért el.* Ha illetékes helyről történt is hivatkozás egyes kisebb hitelszövetkezet veszteségeire, — ami ezer hitelszövetkezetnél a mezőgazdasági dekonjunktura idején igazán nem meglepő — *ezen veszteségek nagy részét az OKH — bár erre kötelezve nem volt — mindig a sajátjából fedezte, hogy segítse a falusi hitelszövetkezeteket.*

A képviselő ur állítására leszögezi az OKH igazgatósága még, hogy békeében kapott ugyan az OKH államsegélyt (portómentesség a szövetkezetek szervezési költségeire), de *háboru óta nem részesül államszubbencióban.* Az OKH ma nemcsak határainkon belül, de az egész világon közmegecsülésnek örvend s ezért feleslegesnek tartja, hogy meggondolatlan és a mentelmi jog leple alatt tett sértő kijelentésekre reflektáljon. Ha pedig a Házon kívül hangzanak el hasonló kifejezések, azok bírói megtorlására *a szükséges lépéseket meg fogja tenni.*“

„Szövetkezetek a falun“

A „Falun“ Magyar Gazda és Földműves Szövetség, a Széchenyi Szövetség és a Magyar Cserkészszövetség által együttesen rendezett *faluszeminárium* legutóbbi, november hó 13-án tartott ülésén Wanke Gusztáv, az OKH elnöki osztályának főnöke tartott igen érdekes előadást *Szövetkezetek a falun* címmel.

Előadása során visszatekintett a multba és a szövetkezeti mozgalom fejlődését vázolta a tizenhárom rochdalei takács kezdeményező lépésétől

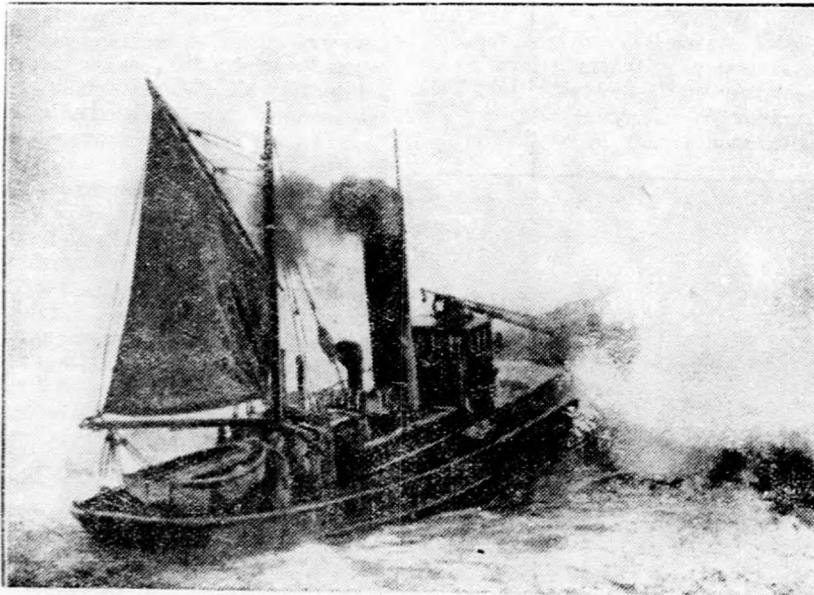
egész a modern szövetkezeti fejlődésig. Ismertette a külföldi és bel-földi szövetkezeti mozgalmat s rámutatott arra, hogy a falu felett megjelenő vészfellegek elhárítására és a közösség érzésének újból való megteremtésére egyedül és kizárólag alkalmas gyógyszer csakis a magántulajdon elve alapján álló szövetkezeti mozgalom. Hangsúlyozta, hogy a gazdasági válság a kiélt kapitalizmus helyére a szövetkezeti szervezetséget állította be gyógyító tényezőként a falu gazdasági, szellemi és népességpolitikájára érdekében. A népközösség helyes megteremtése szempontjából a közösségen belül az egyének is szüksége van szervezett segítségre és ezért a szövetkezeti mozgalom valóságos ellentéte a kapitalizmusnak, amely csak szétforgácsolja a széles néprétegeket. Ezzel szemben a szövetkezeti mozgalom feladata az, hogy a nemzetfenntartó, új, életerős közösség érzését a Csonkaország falvaiban új-játermesse. A falusi szövetkezet nem akarja az egyének gazdasági és társadalmi különbözőségét kiküszöbölni, hanem az egyes egyéneket a közösség jólétének előmozdítására sarkalja és tömöríti a kölcsönös felelősség elve alapján. A kapitalizmussal szemben nem az egyén érvényesülése, hanem a közösséggel szembeni igazság a vég-célja s ebbeli munkájába fel és lefelé egyaránt igazságos határokat szab, egyféle mértékkel mér és ezzel új elveket vallva, új célokat tűz maga elé, amelyek a régi közigazdasági elméletek előtt mindezideig ismeretlenek voltak. Előadása végén rámutatott arra, hogy a szövetkezeti mozgalom az összesség érdekeit az egyén érdekei fölé helyezi és így nem ismer profitot, hanem méltányos — az egész közösséget megillető — nyereséget s ezzel igyekszik hozzájárulni ahhoz a nehéz, fáradtságos építőmunkához, amely a rendszerességen és igazságosságon alapuló új gazdasági rendszert akarja kialakítani.

Ezzel kapcsolatban összehasonlította a hitelszövetkezeti mozgalom békebeli és jelenlegi eredményeit és kimutatta, hogy míg 1913 végén, tehát a legutóbbi békeesztendőben, Nagymagyarország 2425 hitelszövetkezetének összvagyonja körülbelül 139 millió volt és kihelyezései több mint 300 milliót tettek ki, addig ma a *csonkaország 1000 hitelszövetkezete — dacára a rossz gazdasági viszonyoknak — több mint 250 millió pengő kihelyezéssel támogatja Magyarországot gazdasági közönségét.*

A lendülettel előadás nagy tetszést aratott.

ADÁS-VÉTEL

Szülőoltványok legjutányosabb áron beszerezhetők *Veszeloyszky István gazdasági továbbképző népközlői tanítónál, Abasáron, Heves vármegyén.*

Egy kis hajó a nagy hullámok hátán...

KARÁCSONY * 1935

A SZENT ESTE

Föld havas dunnába fúrta fejét.
 Alszik... Rajt' a hold mosolya te-
 [rül szét.
 Csend... Az égen kis csillag-abla-
 [kok,
 Hova mécsfényt tettek az angya-
 [lok...

Lábujjhegyen jár a szél is, ah,
 [... csitt!...
 Nyugalom!... Zaj, hang ma ne le-
 [gyen itt.

Születést vár ember, a föld és ég...
 Hitet és békét, mit óhajtott rég.

Eljött... gügyög... ölelő szeretet...
 A vén földnek szép égi felelet:
 Nincs csillagsugárból koronája,
 Tört szalma a bölcsőnek párnája.

Kis kunyhó, hol a hideg vert tanyát,
 Pásztor s király köszönti az anyát:
 Hála... legyen áldott e szent éjjel,
 Mely fényt s örömet árasztott szép-
 [jel...

... És eljött a csillaggal ma is, mint
 [régen,

Lelki ködöt űz, ragyog az égen.
 S az életutról feltekint szemünk:
 Békét hirdet a havas, szent estünk...
 GYUTAY ISTVÁN

A KARÁCSONYFA

A szél elvégezte dolgát. Sötét hó-felhőkkel takarta el a karácsonyesti csillagokat. A havas tájra mély, csendes sötétség borult. A hó nagy pelyhekben hull. A fenyőfák ágai, a bokrok csak úgy roskadoznak a hóteher alatt. Itt, ott csekély zörej, valamelyik faág vetkőzte le havas ruháját, hogy helyette fehérebbet öltson a szent estére.

Élőlény nem mutatkozik. De mégis... Egy kis őzike vajt vackot az egyik fenyőfa töve mellett. A fenyő csonka, koronájáról a románok ágyulövedéke letört egy darabot. Csend... Talán ez hozta ide az őzike két is, ahonnét már rég elkergetett minden vadat a puskaszó. És most csend mindenütt.

A farkasszemet néző lövészárkokba is beköltözött a szent este békéje. Vagy mégsem?... Az őzike felugrik s egy pillanat, már el is nyelte az éjszaka sötétje. Szegény!...

Odaátról jön valaki, egy román. Lassan, óvatosan. Az őzike mégis észrevette. Már csak a távolból hallatszik törtetésének zaja. Szegény...

A zajra a román katona is felfi-

gyel. A csonkafenyő törzséhez lapul s az őzike után kémlel. Körülnéz, hallgatódzik. A mi lövészárkunk felé tekintget hosszasan, kitarotán. Azután feltornázza magát a fenyőcsonkra, miközben a folyton hulló hó betemeti az őzike vackát.

Hallgatódzik... A magyar lövészárkokból hangok szűrődnek ki. A szent este dicsérete. Bejárja az egész havas tájat, az erdélyi hegy-völgyet. A román szinte nyeli a hangokat. Csupa fül, figyelem...

A mi fedezékünkben pedig ezalatt ugyancsak készülődnek. Várják a szentestét, úgy, mint máskor, mint otthon. Csak éppen a család hiányzik, az asszony, a gyermek... Előkerülnek a fenyőágak. Minden szegre füznek egyet-egyet. A hátizsákok mélyéről előszedik kis emléktárgyaikat s a fenyőágacsákra kötik azokat. Mások hazulról jött leveleiket oivagatják. Odébb a tábortábori posta csomagjait bontogatják s azok tartalmát mint jó testvérek felosztják egymás közt. Az elmúlt évek boldog karácsonyainak emlékeit idézgetik. Mindenki tud valami szépet, valami lélekvidítőt. Karácsonyi hangulat mindenütt... Csak az éjfél misére hívó harangszót várják hiába.

A fedezék egyik sarkában hárman beszélgetnek. Pereg Jóska viszi a szót. Nincs kibékülve azzal, hogy az

egész fedezékben nincs egy valamire való karácsonyfa. Merthogy a fenyőgaly még nem karácsonyfa!

— Ki látott már ilyent? Szenteste karácsonyfa nélkül...

A két bajtárs reáhagyja.

— Hát akkor... Van elég, százszázötven lépés... Velem jöttök?

A pajtások bólintanak. A katonaköpenyen megszorítják a szíjjat és ki a fedezékből, nekivágnak a sötét, a havas tájnak. Derékig gázolnak a hóban. Sötétben is ismerik az utat. Jó párszor végigportyázták már a csatározások alatt. A fenyőcsonk felé tartottak. Szótlanul haladtak egymás mellett. Gondolatuk messze, kis falujukban járt, a meleg szobában, a gyertyafényes karácsonyfa körül repdesett... De szép is volna...

Idább-odább feltűnedeztek már a kis fenyők. Mind karácsonyfaának való. De, nem, ott a csonka fa körül, ott szebbek vannak. Ha karácsonyfa, legyen karácsonyfa!

Pereg Jóska rámutatott egyikre:

— Ezt!

A pajtások bólintanak.

— Jó!

Előkerül a bicska s belemélyed a fenyő testébe. Mig a két bajtárs a fenyővel bajlódik, Jóska körülnéz. Tekintete végigsiklik a tájon, a havas tárgyakon. Megszokta... Szeme a csonka fenyőn akad meg. Megbőki egyik társát.

— Látod? Hát az meg micsoda, no...

A bajtárs a mutatott irányba tekint.

— A csonka fenyő.

— És rajta?...

Tanakodnak. Közelebb mennek. Nézik... Valami fekete gomolyag ötlük szemükbe. Suttognak. Nem tudják eldönteni, hogy mi lehet. Hallgatnak, nézelődnek. Pereg int, odaugrja:

— Megrázzuk!

És rázták. Nehezen ment, a törzs elég vastag volt. De amint a karcsu fenyő megremegett, valami aláhullt. Pereg lehajol.

— Egy sapka... No, nézd, román...

A bajtársak nézik, csóválják fejüket. Azután megint megrázzák a fenyőt. Most már nagyobb zajjal potytyan le valami. Jó, hogy észrevették, mert még valamelyikükben kárt is tehetett volna. Félreléptek. Jóska megint lehajol.

— Hej, a kis késit... Egy puska!

Az egyik pajtás reaszól:

— Ne, te, karácsony van...

— Jó, jó, de hát ki látott már olyan karácsonyfát, melyikről puska po-

A karácsonyi csillag...

tyog . . . meg mi egy más.

— Igaz, igaz, de azért . . .

Megint megrázzák a fát. Fent valami mozdul. Lassan lefelé csuszik. Lassankint egy ember körvonalai bontakoznak ki. Mindhárman védekező állásba helyezkednek. Ki tudja? Jóska két kézre fogja a puskát. Hát-ha . . .

— De, nem! Egy alázatos, kétszer görbült román katona került eléjük. A szerencsétlen kézzel-lábbal magyaráz, hogy ő nem akar rosszat. A fára pedig azért ment, hogy lásson és jobban hallhassa a magyar karácsonyi éneket.

Peregi vállát vonogatta.

— Hát, ha így van, nem bánom! De azért velünk jössz! . . . — Azután rámutatott a levágott karácsonyfára. A román megértette. Vállára vette a kis fenyőfát és elindultak a magyar fedezék felé . . .

Gyutay István

A karácsonyi gyertya . . .

CSAK EGY POFON

Akár eskü alatt vallom, hogy Mákos Anikó soha sem hallotta hírét Kántnak, Schoppenhauernek, Herbárnak, vagy akármelyik más eféle tudósoknak. Azt meg csak a puszta szavamra is elhihetik, hogy ezeknek az uraknak nagy könyvekben megírt bölcsességeit nemcsak nem olvasta, hanem még a hírét sem hallotta.

De hát miért is bajlódott volna éppen ezeknek a tudós elméleteivel? Nappal soha sem ért rá, hogy ilyeneket olvasson, este az ágyban olvasás nélkül is elnyomta hamar az álmom. Annak pedig, hogy ilyen tudós dolgokkal nem foglalkozott, egyik oka, hogy neki erre semmi szüksége nem volt. A másik, hogy székegy leány. A székegy leánynak pedig a bölcsesség tudományából annyi mindenkor elég, ami elfér ebben a két szóban: józan ész. Én azt is hiszem, ennyi még a nagy tudósoknak is elég volna.

Hogy Anikó fiatalsága dacára dolgozat ilyen bölcsen végezte, csudálkozni nem lehet. Sokkal inkább gondolkodóba ejt, hogy a bölcsességből miért nem lehet bárki másnak is ezzel a mértékkel mérni? Az igaz, hogy Mákos Anikó is kijárta az iskolát. Már mint a falusi iskolát. Ennél többre neki nem is volt szüksége, mert amire neki szüksége lehetett, azt itt mind megtanulhatta. Még a szent történetekből is tanult annyit, amennyi bőven elég az üdvösségre. Megtanulta, hogy amit az ember el akar érni, azért küzdeni, fáradni kell. Jákob is kétszer hét esztendeig szolgálta Lábánt, amíg Rákhelt elnyerte feleségül.

Mákos Anikónak is megvolt már a választottja, Dombi Szabó Miska személyében. Ő is sokszor el-elűnődött azon, vajjon lesz-e valamikor belőlük egy pár? Az aggodalmaira

megint csak a szent tanítás tudott megfelelni. A semmiségben elvesző kérdéseire ez mindig csak azt felelte: szeresd felebarátodat, mint önmagadat. S mivel ugyanez a tanítás oltotta szívébe azt is, hogy mindenki felebarátunk, világos, hogy Miska is felebarát, tehát őt is éppen úgy kell szeretni, mint önmagát. Ugy látszik, Miska is ehhez a tanításhoz alkalmazkodott, mert hát ő is éppen úgy szerette Anikót, akárcsak önmagát. De mivel Miska a házasulandó legények közé tartozott, ebben a nagyon is kimutatott felebaráti szeretetben többet láttak, mint amennyit a szent tanítás megkövetel.

Ez eddig egészen rendben volna, mert hát Anikó szép leány, jó leány, módos leány. Miskáról is tudja mindenki, hogy gazdag legény s a dologtól sem áll soha félre. S ha csak szalmájára nézünk, a fél vármegyét be lehet járni, amíg valahol párjára találunk. Hátha még ketten nézik Anikóval! Vagy ha éppen együtt táncolnak, mert hát ilyen táncot sem lehet akárhol látni. Annyi bizonyos, hogy ha csak így közönséges szemmel nézik, el lehet mondani, hogy a skatulya a fedelével, vagy a gerlice a párjával jobban össze nem illik, mint Miska és Anikó.

De hát mégis van egy kis hiányosság. Sok ember megcsóválja a fejét, hogy éppen ennek a szép liliumszálnak kellett a Miska utjába kerülni. Mert hát Miskában felette sok hibát találnak az emberek. Ezek között nem utolsó, hogy nagyon szereti a bort. A bort pedig a korcsmában mérik. A korcsmában ritka ember iszik egymagában. És az úgy van, hogy a bor is csak társaságban ér valamit. Az ilyen társaság tagjait korhely cimboráknak is lehet nevezni. Világos, hogy az ilyen korhely cimborákat Miska is megtalálta, valahányszor kedve szottyant egy kis borra. Ebben a társaságban Tóni a vezér,

a részeges német kertész. Tóni és Miska rég elválaszthatatlan jóbarát. Talán örök hűséget is fogadtak egymásnak. Elég baj ez így egymagában is, de sokkal nagyobb baj, hogy Tóni annak is nagy mestere, miképpen lehet az embereket egymással jól összeveszteni. S ha valakivel versengeni kell, az elől Miska még soha ki nem tért. Így esett, hogy a falunkban verekedés, rég az ideje, Miska nélkül még nem volt. S ha Miska aztán belekezdett, mindenkor megmutatta: ki a legény a csárdában!? Ennek a nagy vitézségnek aztán az lett a vége, hogy Miskát megtették igazi falurosszának. És akire a falu közvéleménye rámondja, hogy falurossz, arról azt többé senki le nem veszi. Az ilyen legény hiába megy akárkihez leánynézőbe, szívesen nem látják sehoh. Igyekeznek előle menekülni, mert hát végre is mi lehet egy ilyen legényből? Megmondják azt nyíltan: ellensége a vagyonának, hóhérja a családjának.

De hát beszélhettek a faluban, amit akartak. Anikó Miskát más szemmel nézte. Akárhogy hányt, vetette, csak arra jutott, olyan ez a székegy legény, mint a kivert kutya. Nincsen senkije, aki egyetlen jó szót is adna. Csak szidják, mocskolják, de senki sem pártolja. Megvan mindene, amit a teste megkíván, de a lelkével nem törődik senki. Az apja is csak arra ügyel, végzi-e a dolgát. Mákos uram, az Anikó apja? Ennek is elég, hogy Miska az első gazda gyermeke s nem fél a dologtól. Ennél többet mit nézzen? Ha elveszi Anikót, nem kell féltetni a nyomorúságtól, van mit aprítani a tejbe. Ennél többre kinek van szüksége? Anikó ezekkel szemben azt gondolta, a Miska lelke szánatlan ugar. Aki ezt fel tudja szántani, lehet belőle dusan termő talaj. S ha Isten úgy rendel, hogy ő szántsa fel ezt az ugart, hiszi, hogy megtalálja munkája után az áldást is.

S aztán ha koldusszegény tündérpalotáról álmodozik, vagy ha a ragyásképi pupos kislány királyfira várakozik, miért ne lehetne ő is boldog ezzel a lenézett és legyalázott fíval? Akire mindenki kigyót, békát kiált, miért ne lehetne azzal neki napfényes meleg családi fészke?

Mákos Anikónak ezt a szép reménykedését, mi tülés, tagadás, a faluban mindenki csak szánakozással fogadta, legfőképpen némelyek szóltak annyit rá:

— Ahogy főzi, úgy eszi.

Kati néni azonban ennél többre bátorodott. Elvégre ő Anikónak keresztanyja s Isten előtt megfogadta, hogy mindenkor vezetője lesz a jó uton.

— Drága szentem, gyöngyvirágom, — így kezdte a beszédjét — fogadj szót, ne menj te Miskához, nem lesz jó dolgod vele.

— De már odaigérkeztem, Kató néni.

— Ezt, ha akarod, megtartod s ha úgy akarod, vissza is vonod.

— De már édesapám is helyben hagyta.

— Nem hozzád való.

— Jó gazda, ügyes legény.

— Ugy tudom ezt én is, de szereti a korcsomát. Izgága, beleköt ez még szentbe is. Nem lesz soha egy jó napod mellette. Fogadj szót nekem, szépséges vilójám.

— Azt fogadta, rendes ember lesz, engem megbecsül. A tenyerén hordoz, soha bánatot nem hoz a szüvemre.

— Hát azt nem mondotta: tejbe, vajba fűrsztelek, cseberruddal kenetlek?

— Katóném, én hiszek neki.

— Ó, én édes kis bogárkám, nem tudod te, mit csinálsz. Téged anyád úgy nevelt fel, hogy még a szélfuvástól is megkímélt. Odaállhatnál az Isten szentjei közé. Szép vagy, jó vagy, szelid vagy, még a légynek sem tudnál véteni. Ne menj te Miskához. Könnytől ázik ott a kenyér, sóhajtásod majd az égig felér. Főköztve örömet vársz s meglásd, bánatot találsz.

— Legyen meg az Isten akaratja, mégis hozza megyek.

*

Az új zsegrére Mákos Anna és Dombi Szabó Miska egy pár leve. Az esküvőjükön megtelt a templom s mikor a „holtomiglant“ elmondották, szájról-szájra adták:

— Ó, be szép pár!

— Ó, be szép menyasszony!

Aztán a Miska új házát új menyecske nótája töltte be s mint két szerelmes gerlice, úgy turbékoltak. Elhallgatott a falu is s már seholl sem hallotta senki, hogy Miskát falurosának mondanák.

De hát nem halt meg az a közmondás, hogy a farkas csak a szőrét hányja el minden estendőben egyszer, a természete megmarad továbbra is. Így esett biz e Miskával is, mert hát a mézes hetek után az első vasárnap már ott felejtkezett a korcsomában.

Még a régi társasága is ott volt. Ott ült a cimborák között Tóni is, a régi jóbarát.

Mint valami tapasztalt ember, oktatgatta Miskát.

— Hej barátom, az elején kell kezdeni a dolgot. A fejrénepet nem szabad a fedre feleereszteni, mert ha felmegy, onnan többé senki le nem veszi. Álljon a kötél mindig a vízben. Ez a csontját nem töri, de az izét még hetek múlva is megérzi.

Ilyenformán oktatgatta s közben a bor is fogyott. Anikó pedig nem várakozott sokáig az urára. Elment ő is a korcsomába. Mikor belépett, még jól hallotta Tóni tanácsait, még az asszonytverő vizeskötél is ott lebegett a tanítómester szájában.

Anikó az asztalhoz lépett. Szótalanul nézte Miskát. Miska ezt a nézést

nem tudta sokáig állani s már arra is gondolt, itt a jó alkalom, hogy megmutassa, ki az ur a háznál? Anikó azonban erre időt nem engedett. Felkapta a borosüveget és a földhözvágta, Miskának pedig odamondotta:

— Az ember ígér és fogadja, de eb aki megtartja! Ugy-e Miska?

— No, Miska, ki az ur? Te, vagy az asszony? — hecceli Tóni.

Miska nem szól, csak hallgat. Tóni azonban tovább főzi a maszlagot.

— No, akkor látnál te csudát, ha énutánam jőne az asszony! Tudom, megkésérülne!

— Meg lehet az is, ha otthon hagyja a tenyerét, — vágja vissza Anikó is.

— Micsodát? A tenyerét?

— Azt hát.

— No ez nem rossz! Meg merne futni egy férfit? Hehehe! No erre szólj már te is, Pupák!

Erre már Tóninak még csak egy pillanatra való gondolkozási idője sem maradt, mert Anikó egy hirtelen kézmozdulattal olyan pofont adott neki, hogy a csattanása az utcára is kihallatszott.

— Az én uramra mondd, hogy Pupák? Nesze!

Anikó többet rá se nézett, megfogta a Miska kezét.

— Jere haza, hagyjuk itt ezt a részeges disznót!

Miska, mint a kezesbarány, engedelmeskedett. Szeretett volna valamit ő is mondani, de a torkát szorongatta a nagy érzelem. Egy könnyecsképp szaladt végig az orcáján s aztán nagy szeretettel simogatta végig azt a kezét, amelyik a maga idejében ezt a becsületes pofont a Tóni képére mázolta.

Tóni rákönyökölt az asztalra s úgy nézte, hogy a barátját viszi haza a felesége, s csak úgy a foga közül mormogta:

— Ez is felhuzta az anyja csizmáját . . .

FÖLDES GÉZA

A karácsonyi öröm . . .

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hírneves

Reményi Mihály

hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

Az agyafurt Gergelybá'

Kép a mai Erdélyből

A jómodu, de tulságos fősvénységéről közismert Gergely bá' — mindenki csak így hívja a faluban s vezetéknevére már alig emlékszik valaki — aratás és az őszi nehezebb mezei munkálatok befejezése után tavaszig elbocsátja cselédeit s egész télen egyedül végzi a gazdaság körüli teendőket.

A furfangos öreg székely göbé néhány nappal ezelőtt megbetegedett s feleségével — aki amúgy is elég pletyka természetű — elhíreszteltette a faluban, hogy fináncemláltott dohány van eldugva a magtárában lévő buzában. Amikor kérdezte a férjével máskülönbön mindenben egy huron pendülő öregasszony, hogy mi értelme van e hazug mesének, Gergely bá' csak mosolygott bajusza alatt s a felelettel adósa maradt élete párjának.

Az eset eljutott az illetékesek füléig s egy szép napon román fináncok és zsandárok jelentek meg a beteg kiskgazda portáján.

— Adja ide a magtárkulcsokat — szölkak rá erőlyesen a meglepetést szinlelő, alig észrevehetően mosolygó, ágyban fekvő Gergely bá'ra, aki szinte sértődötten s lassan, vonatatosan huzta elő párnája alól a kért kulcsokat s adta azokat át a hatóság embereinek.

— De hát mit keresnek tulajdonképpen az urak? Egész életemben becsületes ember voltam, nincs az én házamban semmi törvény által tiltott dolog.

A hatóság emberei azonban válasza sem méltatva az öreg göbét, elindultak a magtárba. Az öregasszony, még mindig értelmetlen arcot vágva, szintén elindult a fináncok után, hogy a kutatásnál jelen legyen.

— Te asszony! — szólott utána az ura — tudod, hogy az *ujbuzát* már régen meg kellett volna forgatni, nehogy megpenészedjen. Te öreg vagy, én pedig beteg. Intézd úgy, hogy ezek a markos emberek jól elvégezzék a munkát. *Kérd meg őket, hogy ne turkálják össze a buzát, mert ott úgy sincs semmi olyan, amit ők keresnek. Akkor annál jobban megforgatják a gabonát. Hlász érted, most már te is tudod, miről van szó . . .*

A betlehemi éjszaka . . .

Amikor pedig a zordon betlehemi éjszaka beköszöntött, megszületett az új élet s a romlásnak indult világ kaján arcába belemosolygott az isteni gyermek ártatlansága. Miért jelent meg ártatlan csecsemő képében az egész mindenség Ura, aki fényes királyi palástot is ölthetett volna s mint számonkérő bíró ítélhetett volna elevenek és holtak fölött? Miért kezdte földi szereplését az emberi élet elején, aki az örökkévaló idők fölött áll? És miért választotta szegényes jászolt, akinek egy pillantására megsemmisülhet a világ minden kincse, vagy virágba borulhat a sivatag kietlensége? Gondolkozzán a szomorú magyar karácsony bus misztériumain, sok ilyen kérdés toluhat élénk, küzdő, megpróbáltatásokban vergődő magyar testvéreim. S a válaszokat is megtaláljuk rajtuk, de nem tudományos könyvek sorában, nem bölcssek magyarázatában. Még próféták jóvendülésében sem. Hanem a lelünk újraéledt erejében, a szívünk megtisztulásában, az akaratunk megerősödésében, hogy a szent karácsony felemelő gondolata bennünk is újra és újra megvalósul, amint beteljesedett az egyszerű pásztorok hitében s a szent királyok alázatos leborulásában.

Mert az a karácsony. Hit és leborulás az isteni Kisdéd előtt. A betlehemi jászol előtt egyforma legyen az ur és a szolgál, a gazdag és a szegény, a király és a koldus, az erős és a gyenge, az ifju és az agy. Egyforma legyen abban, hogy imádják a Gyermeket és szeresse és megértse és gyámolítsa egymást, amint a betlehemi Kisdéd mosolya egygő ölette őket.

Meg vagyón pedig írva, hogy a szegény pásztorok elindulának és el is jutának a szent jászolhoz és vívének magukkal mindabból, ami vala nekik. A föld termését, gidákat, gödölyéket, hogy a jászol elé rakják. A három királyok pedig aranyat, tömjént és mirhát vívének, hogy gazdagságukhoz mértén tehessenek ajándékokat a királyok királya, a Gyermek lábai elé.

A mostani magyar karácsony a magyar gyermek ünnepe legyen. A szegény, az elhagyatott, a nincstelen magyar gyermeké, akire csak úgy borul rá a betlehemi fényesség ragyogása és az isteni Kisdéd meleg

szeretete, ha nem lesz önző szív, bezárt éléskamra és közönyösen elforduló tekintet. Ha mindenki ad és juttat abból, amije van, hogy azoknak is öröme és szeretetteljes karácsony legyen, akikért a kis Jézus valóban megszületett: a szegényeknek, az árváknak és elhagyottaknak.

Igen, ebben a szegény, árva és elhagyatott országban a betlehemi Kisdéd mosolyát kell elővarázsolni e napra minden gyermek ajakán, hogy a karácsony békéje, szeretete és megértése köztünk is maradjon, valameddig az új élet el nem következik a világ megbékélésén és nyugvásán át.

Ebben az országban a karácsony gondolatát kell a gyermekek boldog mosolyába rögzíteni, hogy a feltámadás tavasza is elkövetkezzék!

MÉZES JÁNOS

Zsuppos a ház . . .

Zsuppos a ház, hull az eső rája,
Te kis leány, ne fuss be alája.
Ne fuss be, mert, hej, ott is megázol,
Rossz a tető, behull rajt' a zápor.

Kendő, kendő, de szép ez a kendő,
Van szeretőd, de nem ez az első.
Ezt a kendőt nem is adnám szédért,
Ezt a kis lányt, az egész viláért.

MOLNÁR FERENC
(Csorna)

Élet-harcom

Roskadozok sok kín alatt,
De hitem új reményt fakaszt.
Vérző szívem dobbanása,
A lelkenek jajdulása,
S a fájdalom, véres átok
Lett a sorsom, de már látok
Új csillagot, reményhözöt:
Fájdalom közt életadót.

Ősi daccal, erős hittel,
Reménységgel, szeretettel
Megyek már az élet utján!
Hogyha kell, a poklok kínján! . . .
De hiszem, hogy szenvedésem
Nem tarthat már soká nekem
És eljön a boldogságom,
Mert van élniakarásom!

DÁVID JÁNOS
(Csurgónagymarton)

PÁSZTORTŰZ

Karácsonyi levél

A tél ilyen időtájt, Karácsony hónapjában fehér hósubájával már rendszeren betakargat, letakargat minden földi piszkot, sarat. A betlehemesek énekszóval köszöntik a csillagsugaras fehér estéket. A gyermekkori régi édes imádságokat még az öregek is felidéznek és elrebesgetik. Nem szakadhat olyan vastag hó, hogy a hívők utat ne tornéneken benne templomaikhoz. Az imádkozó lelkek imádságos szent hónapja az a jászolban született Údvözítőnk emlékezetéül . . .

Ilyen időtájt az ezernyi gonddal küzdő árva lélek is emelkedettebbé válik és megtalálja tévelygései között is a templomhoz, a Jézushoz vezető utat a maga hite és keresztény felekezete szerint. Az édes ünnep szent hangulataiban igyekezünk jobbak, megértőbbek lenni egymáshoz. Szeretettel és kenyeret buzdítás nélküli is könnyebben adunk a nálunknál esetettebbeknek. Az ünnepi harangok hívogató szava is most oly vidám nyelvének éreccsapásaival, mintha földi gondokat és gyarlóságokat verne széljel elszálló pohékként.

Ámde, most gondoljunk azokra, édes testvéreim, kik Felsőmagyarországon, az északeleti Kárpátok alján, lent Délen, de főként a megszállott erdélyi részeken — a völgyeket betemető vastag fehér hóhullás dacára — feketé, gyászos, bús Karácsonyt szenvednek; mert miként a Székelyföldön most történik, nemcsak anyanyelvük évszázados iskoláit elvagyják tőlük, hanem vallásukból is kiforgatják és román templomokba kényszerítik a volt katolikus, volt református, volt görögkatolikus, volt unitárius székely-magyarokat . . .

És mit tehetnek a fogyatkozó hűségesegek? Ahányszor ilyen román vallásra átállás, ezzel együtt a beolvadás az első áruló lépés megtörténik, mintha csak meghaltak volna ezek a hittagadók, az ősi fajtájukat cserbenhagyók, volt gyülekezeteik templomtornyaiban mindannyiszor meghúzzák, a szörnyű temetkezés jelképéül faluhosszant végigkonganatják a búsan síró gyászharangokat.

Odaát most ilyen a magyar karácsony! . . . A hitehagyások, a románoknak állások mián nem ünnepi örvendezéshez, de a legszörnyűbb temetkezésekhez, az eleven-halottak eltemetéséhez hívogatnak az erdélyi magyar harangok. Testvéreim! Ébredjünk! A testvérek iránti közönyből fel kell ébrednünk!

MÓRICZ PÁL

Permetezők,
Permetező alkatrészek,
Borsajtók,
Borszivattyúk,
Bortömlők,
Borszűrők,

CÍFKA JÓZSEF

pincegazdasági cikkek

A bor kezeléséhez és forgalombahozatalához szükséges összes anyagok és eszközök

Bpest, V., Vilmos császár-ut 48.
Telefon: 22-8-92.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Mit termeljünk?

Ma már a legkisebb gazda is tisztában van azzal, hogy az egyoldalú gabona-gazdálkodásnak nincs létjogosultsága. Fel kell karolni más olyan növények termelését is, melyek több jövedelemmel kecsegtetnek. Így az utóbbi években a kiviteli borsók, nemkülönben az olajos növények termesztése mutatkozott indokoltnak.

Az ilyen különleges növények termesztése azonban csak abban az esetben ajánlatos, ha előlegesen biztosítani tudjuk az árakat, vagy egy bizonyos legkisebb árat, amire minden körülmények közt számíthatunk. Az ily szerződések megkötése tárgyában az illetékes mezőgazdasági kamarák adnak az érdeklődőknek teljes felvilágosítást.

Több nagyobb cég az olajnövények szerződéses termeltetését hajlandó bevezetni, nevezetesen a ricinusmag, a napraforgó-, tökmag és szójabab termesztését.

A ricinusra nézve már irtuk, hogy csak a vérszinű ricinus (*Ricinus sanguineus*) zöldtoku féleségét érdemes termelni.

Ami a napraforgót illeti, főképpen a fehérmagvu képez kiviteli cikket. Ez a fajta azonban későn érkezik s így nem mindenütt válik be. A fekete és tarka magvu féleségek korábban érnek és olajnyerés szempontjából értékesebbek a fehérmagvunál.

Ami a szójababot illeti, kikötendő annak koránérő változata, mert bár a késői fajták bőtermőbbek, de ha az őszi esős idő korán áll be, a késői szóják betakarítása kétségessé válhatik.

Ezidén a korán vetett szóják sok helyen teljesen kifagytak az olajlennel együtt s így különösen az olajlen termelésére nem sokan fognak vállalkozni — igaz ez nélkül. A fagykaron kívül a két utolsó év aszályossága és a bolhakárok tették kétségessé az olajlen termelését.

Az olajlen termesztése azokon a vidékeken ajánlható, ahol ritkábbak az aszályos évek s a nyári harmatképződésre több a kilátás. Egyébként pedig fontos dolog, hogy kítavasodáskor lehetőleg azonnal vessük el az olajlent, mert ugy inkább kinőhet a bolha foga alól. Néhány fokos tavaszi fagyot könnyen kibír, a májusi fagy iránt azonban már sokkal érzékenyebb.

Amennyiben a talajviszonyok megengedik, próbálkozzunk meg lucerna-magtermesztéssel és heremagtermesztéssel. Ezeket a magvakat mindenkor jól el lehet adni, másrészt a velük kapcsolatos takarmánytermesztés jobb, jövedelmezőbb állattartást tesz

lehetővé. A több takarmány több trágyát jelent, a több trágya pedig a nagyobb és biztosabb terméseknek alapja.

A szopós csikó

megfelelő fejlődésének első feltétele, hogy bőven jusson neki anyatej.

A csikónak 2, később legalább 3 óránként legyen alkalma a szopásra. A kancatógy ugyanis aránylag kicsi, így egy nap alatt csak egy termelhet 15—20 liter tejet, ha gyakran kiürül. A hosszabb időközök azért is károsak, mert a kiéhezett csikó nagyon mohón szívja a tejet, minek gyomormegterhelés, kólika, sőt elhullás lesz a következménye. Ezért tapasztalt lótenyésztők a hosszabb idő után hazaérkező kanca tőgyét inkább félig kifejrik s csak azután bocsátják hozzá a csikót.

Két hét elteltével kezd a csikó anyjának abrakjából csipegetni. Ezen időtől kezdve adjunk eléje zuzott zabot vagy zab- és természeteszerű olajpogácsák (lenmag-, napraforgómag-, szénapogácsa) keverékét, továbbá virágzás előtt kaszált lucernaszénát, finom réti-, here- vagy baltacimszéná közül azt a féleséget, amivel rendelkezünk.

Adagjait ne mérjük! Minden kiló abrak, melyet a csikó e korban megesszik, bő kamatot hoz a csikó nagyobb értékében. Bizonyára nem ok nélkül lett közmondássá a kiváló angol lótenyésztők közt, hogy „abból lesz a legjobb csikó, amelyik legkorábban üríti ki a zabos ládát“. Az egészséges csikó naponta megesszik annyi liter abrakot és annyiszor félkiló szénát, ahány hónapos. Állami méneseinkben a 3 hónapos szopós-csikó 2 kg zabot és 5 deka olajpogácsát, a 4 hónapos 3 kg zabot és 15 deka pogácsát, a 5 hónapos 3 kg zabot és 30 deka olajpogácsát kap.

Kósó se hiányozzék a szopós csikó jászlából, hogy azt tetszés szerint nyalogathassa.

A fiatal csikó télen hálás a meleg (15—18°), de nem páratelt, fülledt levegőjü istállóért. A tulkorai edzés kockázatos, másrészt hideg környezetben a szopós állat alig nő. Istállójá ezenkívül legyen elég világos és — ami különösen fontos — kellőleg szellőztetett. A bomló alomból felszálló páratelt, ammoniakos levegő hurutossá teszi a fiatal állat szemhéját, gégejét és mindenféle betegsége hajlamosítja.

Körülbelül 6—7 napig maradjon az ujszülött csikó anyjával együtt az istállóban. Ennek elteltével kimehet a csikó is a szabadba.

Patájához 4—6 hetes koráig nem szabad nyulni. A második hónap vé-

gén azonban már ki kell tisztogatni a nyirbarázdákat, kivájni a szarutalpat és simára reszelni a hordozószélt.

A borpiac helyzete

A borok fejtése ott, ahol még nem történt volna meg, most már okvetlenül elvégzendő. Gondosan tisztítsuk ki a hordókat, melyekbe a borainkat átfajtjuk. Ha esetleg szüretkor tulkénezt hordóba került volna a must és az ujboron megérzik a kellemetlen kénés iz, szellőztető fejtést végezzünk. Nyitott kármentőbe csapon engedjük ki a bort és tegyük a kifolyó borsugár alá a kármentőbe egy tisztára mosott nyirágseprőt. Ezen szétfreceseg a bor, jól átszellőzik és így a kénés iz és szag eltávolodik belőle. Ha azt látjuk, hogy az ujborunk a kancsóban, pohárban rövid idő alatt megbarnul és kellemetlen főtt íze lesz, barnatőrésre való hajlamosság van a borban, tehát az hibás. Ez ellen csakis az erős kénezéssel és többszöri fejtéssel védekezhetünk. A jól kitisztított és kénezett hordóba zártan fejtjük bele a barnatőréses bort, pár napig benne hagyjuk a hordóban, majd ismét másik hordóba (melyet előzetesen szintén jól kénezeltünk) zártan átfajtjuk. Így azok a baktériumok, melyek a törést előidézik, a kéntől elpusztulnak. Utána ajánlatos a bor minősége szerint egy cservasvas-zselatinos derítés, majd szűrés.

A borpiacra az árak változatlanok. Ujborkért fokónként 2 fillér körüli árat, őborokért 3—4 filléres árat is fizetnek minőség szerint. Az őborokat erősebben keresik. Élénk az érdeklődés süritett must iránt is. Az export vontatott.

Irsai-M. József

VERMES GYULA és TÁRSA
BUDAPEST, V., ZOLTÁN UCCA 16.

**ISTÁLLÓ- és
MAGTÁRABLAK**

**LEGJOBB ANYAGBÓL
DRÓTBETÉTES ÜVEGGEL**

**MINDENNEMŰ ÉS
RÖLÖNLEGES
ÉPÍTÉSI ANYAGOK**

„Eternit“ szellőző csövek!

Apró főtanácsok

Elősvényt lehet nevelni Macluzából, Gleditschiából vagy ákából. A magot szokás elvetés előtt egy éjszakan át meleg vízben áztatni vagy rostába téve, 1—2 percig forró vízbe sülyeszteni. A magot sekély árkokba vetjük el oly sűrűen, mint pl. a borsót. Az egyéves csemetéket végleges helyükre ültetjük 40 cm. mély és 30 cm. széles árkokba, két sorba és egymástól 15—20 cm. távolságra. Így 1 méterre kétsoronként 10 darab lesz szükséges. Ültetés után a föld felett 5—6 cm magasra vágjuk vissza a csemetéket, hogy erős oldalhajtásokat fejlesszenek. A következő években is mérsékelni kell a felfelé növekedést: évente csak 2 arasznyi-val engedni fel őket.

Ha az új borokat még nem fejtettük le, legalább is fel kell azokat töltögetni s ha az idő derült marad, okvetlenül le kell fejtetni a seprőről, mert a mustba sokféle penészgomba kerülhetett s így ezek elhalt csírája a seprőbe jutott. Eről minél előbb szűrjük le a fiatal bort, nehogy esetleg a pince hideg volta következtében hiányos zajos erjedés avagy későbbi felmelegedés folytán beálló utóerjedés a legkellendőbb borhibákat vagy borbetegségeket okozhassák. Az új boroknál a fejtés után az erjesztő akonára (kotyogóra) nincs többé szükség. A hordókat most már rendes akonákkal lehet ellátni. Nagy hideg esetén a pinceablakokat tanácsos szalmával berakni.

A házi egerek irtására a drótból készült, felül koralaku nyílással bíró egérfogók igen jók, ha használat előtt jól kiforrázzuk és csalétekkül pörkölt szalonnát vagy diót teszünk bele. Igen jól pusztíthatók a házi egerek Zelio-magvakkal is, amelyekből néhány szemet kell az egerek járásába elhelyezni. Mérgezni az egereket a házban és környékén nem ajánlatos, mert könnyen szerencsétlenség állhat elő miatta. A macska mellett a szüdisznó is jó egérintő.

Az oltott mész a legkönyebben nyerhető és legolcsóbb dezinficiáló anyag. Ez tudvalegőleg úgy áll elő, ha az égetett meszet vízzel leöntjük. A keletkező lúgos vegyület vízben oldódik és erősen baktériumölő hatású. Az oltott mészről azonban tudni kell azt is, hogy a levegővel érintkezve, ebből szén-savat vesz fel és így vízben oldhatatlan vegyületté változik, melynek hatása nem minden baktériumölő hatású. Ez a jelenség a gyakorlat szempontjából nagyon fontos. Ha ugyanis egy helyiség falait frissen ojtott mésszel alaposan átmeszeljük, akkor ez az ott tanuló baktériumokat, stb. biztosan megöli. De ne higgyük, hogy talán később a falra jutó baktériumokra is ős hatású az előbb odamázolt mész. Bizonyos idő múlva a mész a levegőből szén-savat vett fel és így — mint előbb olvastuk — elvesztette dezinficiáló hatását. Ha tehát egy helyiségben betegség, sajthiba, penészedés, stb. lépett fel, a dezinficiálás érdekében újra kell frissen ojtott mésszel meszelni még akkor is, ha hófehérek lennének a falak.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

A szeretet ünnepe

A Szenteste áhitatos hangulatában, amikor megszólalnak a Kis Jézus születését hirdető harangok, van-e a földön ember, akinek szívét melegség ne járná át s eszébe ne jutna gyermekkorra, amikor még tiszta lélekkel hitte, hogy angyal hozza az égből a karácsonyfát?! Ragyogó ruhája, szépséges angyal, aki csillogó szánon érkezik megrakva ajándékokkal, megkocogtatja halkan a háznak ablakát, s otthagyja a karácsonyfát, melyről csak egy árad felénk a ragyogás s fényesség...

Nem tudtuk akkor még, hogy édesanyánk az a láthatatlan angyal, akinek ezt az elbirhatatlanul nagy boldogságot köszönhetjük, azt hittük, csodának kellett történnie, hogy szívünk ily csodulóság megteljen örömmel. Nem tudtuk, hogy ő az, aki álmaink felett örködve, éjszakákon át dolgozott, hogy ne várjuk hiába a csodát: diót aranyozott, szaloncukrot kötözött, csillogó díszeket aggatott a fára és fáradhatatlan szorgalommal varrta nekünk a babaruhát. Nem tudtuk, hogy pislogó lámpafénynél virraszt hosszú órákon át, csak hogy megtaláljuk a fa alatt az ünnepi ruháskát, kendőt, nyaksálát, amit kérünk és amire szükségünk volt. Csak hittünk, biztunk a csodában és kívánságunk valóra vált.

S most, amikor úgy elnehezedett az idők járása, amikor foszlós kalács helyett még szárazkenyér se jut mindenkinek az ünnepi asztalon, most ismét csak töletek várjuk a csodát magyar asszonyok, magyar anyák! Szerető szívetek melegével kell pótolnotok a kialudt tűzhely hevét, tündérmesével álomba ringatnotok éhes gyermeketeket. Nektek kell hitet, bizalmat önteni az emberekbe, hogy erős szívvel s lankadatlanul dolgozva várják ki azt az időt, amikor újra bekocogtat hozzánk az angyal s elhozza nekünk, árva magyaroknak, a ragyogó karácsonyfát...

KÁNYA TERÉZIA

Ejétfő

karácsonyfadíszek

Dió karácsonyfára. 1 tojásfehérjét, 10 deka cukrot, 10 deka diót összegyurunk, kevés reszelt csokoládét adunk hozzá, aztán vízzel dióformákba öntjük és deszkára kitésszük. Ha megszáradtak, tojásfehérjével arany akasztószálat ragasztunk hozzájuk

Mézeskalács. 20 deka lisztet, 2 deka olvasztott zsírt, 3 kanál olvasztott mézet, 2 tojást, 1 kávéskanál szódbikarbónát, késhegynyit fahéjat és szegfűszeget, 10 deka cukrot összegyurunk, kisujjnyi vastagra kinyújtjuk, különféle formával kiszakgatjuk, aztán kikent, meglisztezett tepsibe téve, apróra vágott mandulával, vagy dióval meghintjük és megsütjük.

Gomba karácsonyfára. 10 dekagramm héjazott mandulát, 10 dekagramm porcukrot fél tojásfehérjével összegyurunk. Egyik részéből elkészítjük a gomba szárait, a másikkal pedig a kalapjait s a kettőt tojásfehérjével összeragasztjuk. A tetejét csokoládémázzal vonjuk be.

Habkoszoru. 28 deka cukrot 6 tojásfehérjével habiústban kemény habbá veriünk, aztán viasszal kikent tepsire freccsentőzacskóból koszorukat formálunk belőle. A felét pirosra festhetjük.

Cukorperec. 6 deka örlött fehér mandulát, 6 deka cukrot, 4 deka lisztet, 1 citrom reszelt héját 1 tojással, deszkán addig gyurunk, míg a kéztől elválk. Sodrott percekéket formálunk belőle, megkenjük tojásfehérjével és meghintjük kristályos cukorral.

Kávécsoók. 18 deka cukrot 2 deci jó feketekávéval hóllyagos szörppé főzünk s két tojás kemény habját kanalankint hozzákeverjük. Kikent tepsire kávéskanállal halmoeskákba rakjuk és közepmeleg sütőben sütjük, úgy, hogy a külső része kemény, a belseje pedig puha maradjon.

Isten házában

Fölséges hajlokodba gyűltünk
Nagy Ur, dicsérni szent neved!
Szent székeidbe azért ültünk:
Engedd reánk kegyelmedet!
Körül leng, szállós szent áhitat...
Száll az ének, száll az áldás, a töm-
[jén...]
Elkábulok a fények dús özönjén...
Lelkemben a szeretet átitat.

Magasztos, ékkel gazdag terem...
A lelkem elragadtatik...
A szívem azt sugja szüntelen:
E házban Isten lakhatik!...
E szent helyen hitem gyarapszik...
A bünt, rosszat sietek feledni...
Itt lehet az Ég után epedni...
Isten segít... Ő nem haragszik...

SZABÓ LAJOS
(Somogyuszintimre)

Északi szél fujja...

Északi szél fujja, hordja a havat.
Mégátatja a subámat, lovamat.
Nagy a pusztá, messze van még a
[kocsmá,
Rossz időben soká érek még oda.

Jeges, havas, fakólovam sörénye,
Lovamat még ily rossz idő nem érte.
Fakólovam velem együtt megszenved,
Mért is ad a jó Teremtő hűdeget!

Hála Isten, elértem a borivót,
Készítis rózsám a számomra forróbort.
Eszem, iszom, míg megszűnik a hi-
[deg;

Addig rózsám kebeleden pihenek.
A lovamnak szénát, zabot adjatok,
Tartsátok jól, adós én nem maradok.
Holnapután, majd megadom az árat!
Hozok érte, selyemszőrű két bárányt.

FURKA ANDRÁS
(Dévaványa)

GAZDATUDOSÍTÓ

További huszezer sertés kivitele Németországba

Ezidőszerint már a harmadik negyven ezer darabos sertéskeret kivitele folyik Németországba a hasított sertésekből. A legutóbbi napokban befejezett tárgyalások eredménye nyomán pedig Németország még további 20.000 hasított sertés kivitelét biztosította erre az évre. Értésülők szerint megindultak Németországgal a tárgyalások a jövő évi sertéskivitelre vonatkozólag is.

868 tanulója van 92 téli gazdasági iskolának

A földművelésügyi miniszter fennhatósága alá tartozó tizenkét téli gazdasági iskolába összesen 868 kizárólag kisgazdasalából származó tanuló iratkozott be. Ezek szerint egy-egy iskolára átlagosan 72 tanuló esik. A tanulók létszáma a múlt tanévhez képest 120-al emelkedett.

Gazdahaladás I. Gazdahaladás II.

A csongrádi m. kir. téli gazdasági iskola kezdte meg az elmúlt évben az iskolán kívüli oktatásnak azt a módját, hogy egy zárt társzekéren mezőgazdasági oktató és szemléltető eszközöket vitt községről-községre, tanyáról-tanyára. A mátszalkai téli gazdasági iskola most szerelt fel hasonló vandorkocsit a földművelésügyi minisztérium és Szatmár vármegye anyagi hozzájárulásával. A csongrádi vandorkocsi a *Gazdahaladás I.*, a mátszalkai pedig a *Gazdahaladás II.* nevet viseli s mindkettő tartalmazza a modern mezőgazdálkodás kéziszközzeit, rovarkártevők száraz preparátumait, az ellenük való védekezés rövid leírásával, talajvizsgáló berendezéseket, magvizsgáló felszerelést, tejfőzőgépet, melegvizet csibekeltetőt, egyszerű trágyatelep modelljét, a gyümölcstermelés előmozdítását szolgáló oktató képsorozatot és mezőgazdasági oktató filmek vetítésére szolgáló vetítőgépet villanyáramfejlesztővel.

A Tisza-jobbparti mezőgazdasági kamara közgyűlése

A miskolci mezőgazdasági kamara december hó 14-én tartotta közgyűlését Lukács Béla főispán, kamarai elnök elnöklésével. A gazdaadósságok rendezésével kapcsolatban az elnöklő főispán köszönetet mondott a kormányzatnak, amely a mai nehéz viszonyok között mindent elkövet, hogy ebben a kérdésben az anyyira óhajtott nyugalmi állapotot megteremtse.

Szőlőmunkásképző-tanfolyam

A földművelésügyi miniszter a balatonarácsi m. kir. szőlészeti és borászati szakiskolánál téli szőlőmunkásképző-tanfolyamot létesített. A tanfolyam január hó 2-án nyílik meg és február hó 28-ig tart. A tanfolyam befejeztével a hallgatók záróvizsgát tesznek, melynek eredményéről bizonyítványt kapnak. A beiratás és tanítás díjtalan. A bentlakó hallgatók megfelelő díj ellenében esetleg ételmeztésben is részesülhetnek. A felvételi iránti kérelmek a balatonarácsi m. kir. szőlészeti és borászati szakiskola igazgatóságához nyújthatók be folyó évi december hó 27-ig.

Megalakult a Tejtermelők Országos Szövetsége

A Tejtermelők Országos Szövetsége december hó 11-én tartotta alakuló gyűlést a Közletken. A közgyűlésen felső-őrj Nagy Pál elnökölt és megnyitó beszédében azt állapította meg, hogy a tejkérdés legutóbbi szabályozását sikeres megoldásnak lehet minősíteni. Az elnöki megnyitó után meleg ünneplés közben Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter, hogy ez a mostani rendezés sem mondható tökéletesnek, de alkalmas arra, hogy egy ideig nyugvópontot hozza a tejellátásnak és a tejtermelésnek a kérdését. A maga részéről a legnagyobb jelentőséget a Tejtermelők Országos Szövetsége megalakításának tulajdonítja. Az üdvözlések elhangzása után Konkoly-Thege Sándor igazgató a szövetség munkaprogramját ismertette, majd a költségvetést terjesztette elő. A közgyűlés ezekeket egyhangú helyesléssel tudomásul vette és elfogadta.

H I R E K

Serédi hercegprímás ünnepi beszéde Pázmány Péterről. A Szent István Akadémia négy osztálya december hó 13-án tartotta együttes ülését a Szent István Társulat dísztermében, amelyen a Pázmány Péter Tudományegyetem alakításának háromezredik évfordulóját ünnepelte. Az ülésen Serédi Jusztinián dr. bíornok-hercegprímás mondott nagyhatalmú ünnepi beszédet, amelyben ismertette Pázmány Péternek, a legnagyobb magyar hittudósnak életét és munkásságát. A hercegprímás beszédét az előkelő közönség hosszan tartó lelkes tapsal és éljenzéssel fogadta.

Csak maradandó karácsonyi ajándékot vegyünk! Könnyen választhat lapunk mai számának 9-ik oldalán megjelenő „Olesó maradék, szövet- és textíliaktár”, Király-utca 32. (csak az udvarban) hirdetéséből. Olvassa el és meglátja, hogy az ott felsorolt elsőrendű áru most milyen olesó áron kapható. Hálás lesz nekünk, ha egy próbarendelés után meggyőződik arról, hogy csak itt érdemes vásárolni.

Kenderesre szállították a Kormányzó Úr nagyszüleinek hamvait. Ramocsaházán kihantolták vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Úr nagyszüleinek: Horthy István földbírtokosnak, Ramocsaháza kegyurának és hitvesének: Horthy Istvánné, bizáki Puky Amáliának hamvait. Az egymás mellett lévő hamvakat új koporsókba helyezték. A hivatalos eljárás után Bakoss Sándor lelkész imádságot mondott, majd pedig elszállították a hamvakat a kenderesi családi sírboltba.

Január hó 5-én jelenik meg a „Vasárnap legközelebbi száma. Tekintettel arra, hogy a december hó 22-től december hó 29-ig terjedő ünnepi héten nem áll módunkban a Vasárnap elállításai munkálatainak elvégzése, jelen, 52-ik, számunkkal lezárjuk a folyó évet és lapunk legközelebbi száma 1936. évi január hó 5-iki, vasárnapi, kelettel fog megjelenni. Bejelentésünkkel egyidőben valamennyi olvasónknak és előfizetőnknek boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk: A VASÁRNAP szerkesztősége és kiadóhivatala.

Repülőgépkarambol tíz halottal. Angliában, a surrey-i grófságban, Tatsfield közelében borzalmas repülőszerencsétlenség történt, amelynek tíz halottja van. A Brüsszel—londoni menetrendszerű repülőjárat egyik hárommotoros utasszállító gépe fél hat óra tájban a sűrű ködben lezuhant és teljesen izzé-porrá zuzódott. A háromfőnyi személyzet és a hét utas szörnyethalt.

Sztójay Döme altábornagy az új berlini követ. A Kormányzó Úr a külügyminiszter előterjesztésére Masirevich Szilárd rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert a berlini magyar követség vezetése és a német birodalomra kiterjedő követi megbízatása alól felmentette. Ezzel egyidejűleg a Kormányzó Úr a külügyminiszter előterjesztésére Sztójay Döme altábornagyot berlini rendkívüli követté és meghatalmazott miniszterré kinevezte.

15 millió pengő kárt okoztak ezidén az elemi csapások

A Magyar Statisztikai Szemle legújabb számában Sajóhelyi István közli az utóbbi tíz év elemi kártételeinek statisztikáját. A kártételek különböző nemei közül az aszály tavaly 163.148 kat. holdnyi területet tett tönkre. A tíz év átlagában a legnagyobb kárt az aszály okozta, amelyre a kártételeknek több mint egyharmada esik. A jégre tíz év alatt nem egészen egynegyed rész (22.5%) esik az elemi csapásokból. A fagy 17.6%-kal, az árvíz 12.5%-kal szerepel; az árvíz tíz év alatt csak két ízben öltött nagyobb kiterjedést.

A múlt év tisztán az aszály éve volt: az elpusztult területnek több mint négyötöde aszályverte vidék volt. Az idén viszont a jéga dominált, a 201.000 kat. holdból 89.216 k. holdat a jég pusztított el s az aszály rombolása is igen nagy volt s 74.551 holdnyi pusztításával messze meghaladta a tíz év átlagát. A fagy 1933-ban alig jelentkezett, az idén ellenben az is 35.087 kat. holdon aratott.

Az idei elemi csapások a gazdák-nak mintegy 15 millió pengőnyi kárt okoztak.

SZIVÁRVÁNY

A kadét rózsája

Már négy hete szóltak az ágyuk Galicában, mikor a pótló csapat megérkezett. A századomhoz beosztottak többek között egy kadétot is. Gyurinak hívták.

Az oroszok még messze jártak. A század pihent. Gyurival kiheveredtünk a fűre és beszélgettünk.

— Nős vagy? — kérdeztem tőle.

— Nem. Csak vőlegény. A menyasszonyom azt akarta, hogy esküdünk meg, mielőtt a haretérre megyek, de én lebeszéltem róla.

— Miért?

Gyuri mélyet sóhajtott:

— A minap láttam egy özvegyet. Alig volt huszesztendős. Nagyon elszorult a szivem. A menyasszonyomra gondoltam. Ha feleségül vettem volna és elesem... Csak tízenyolc éves.

Megértettem.

— Nézd ezt a rózsát, — szólt kis idő múlva és a tárcájából elővett egy lepréselt rózsát — ezt adta, mielőtt eljöttem. Azt mondta, ha nehéz helyzetbe kerülök, vegyem elő, szorítsam a szivemre, ő megérzi azt és imádkozik értem.

Megesőkolta a rózsát s a szive fölé tette.

Másnap a járőrök hírül hozták, hogy nagyszámú ellenség közeledik. Délután négy óra felé rohamra ment az ezred, az oroszok megfutottak.

Este egy kis faluban gyülekezett az ezred. Két baka hordágyon hozott egy sebesültet. Odamentem. Gyuri volt.

— Mi bajod, Gyuri? — kérdeztem tőle ijedten s lehajoltam hozzá.

— Semmi! — suttogta Gyuri. — Egy golyó. — A mellére mutatott és intett, hogy hajoljak közelebb.

Föléje hajoltam. Gyuri kivette kebléből a rózsát. A rózsza csupa vér volt. Ajkához emelte és megcsókolta.

— Add át a menyasszonyomnak — suttogta halkán és erősen zihált. — Mondd neki, hogy benne küldöm a lelkeket... Imádkozzék értem... Éljen és feledjen!..

Át akarta adni a rózsát, de fél uton visszacsuklott a karja, a rózsza kihullt a kezéből s visszaesett a szivére... Meghalt.

Levettem a sapkám, néztem az arcát... Ugy láttam, mintha az ajka mozgott volna:

— Háboru van... az ember azt sem tudja, hogy mi lesz holnap... egy golyó, aztán... vége!

— Vége! — sóhajtottam s a rózsát otthagytam a szivém.

NYÁRY ANDOR.

A szolnoki felfüggesztések. Szomoru és lehangoló tisztogatás folyik a szolnoki városházán. Már hetek óta tart az ügyészségen a büntügyi nyomozás és több napja megindult a belügyminiszteri vizsgálat a városházi visszaélések megállapítására, amelynek eredményeként Tóth Tamás polgármester és Sárközy György dr. városi tanácsnok ellen fegyelmi eljárás indult. A fegyelmi vizsgálat tanuinak kihallgatása során Hubay Ferenc főmérnök ellen is elrendelték a fegyelmi vizsgálatot, végül pedig a belügyminiszter mind a három főtisztviselőt felfüggesztette állásától. Hubay Ferenc főmérnök, aki ártatlanságát hangsúlyozta, december hó 10-én délelőtt bement hivatali szobájába s ott föbelőtte magát. Néhány napos haláltusa után kiszenvetett. A vizsgálat részleteiről nem irunk. Csak szigorú és elretentő ítéletet kérünk, ami ma, az adófizető polgárok fokozott megterhelésének idején, mindenképpen indokolt. Egyszer már meg kell értenünk azoknak, akik közpénzeket kezelnek, hogy szent és sértetetlen a nemzet vagyona...

A székesfehérvári Mackensen-emléktábla leleplezése. A székesfehérvári volt cs. és kir. 10. huszárezred volt tisztjei, altisztjei és huszársjai bensőséges ünnep keretében emlékeztek meg a limanovai csata évfordulójáról és koszorút helyeztek elhunyt bajtársaik emléksobrára. Az ünnepségen jelen voltak vitéz leveldi Kozma Miklós és Hóman Bálint miniszterek, valamint a közélet számos előkelősége. Az emlékmű megkoszorúzását után ünnepélyes keretek között leleplezték le a vármegyeháza falában elhelyezett emléktáblát, amelyet Lyka Döme földbirtokos adományozott Mackensen porosz tábornagy, ezredtulajdonos múltévi látogatásának emlékére. Az ünnepélyt társaságában követte, amelyen a miniszterek is résztvettek.

Rákóczi-ünnep Pilisen. A Pilisi Népfőiskola hallgatói december hó 15-én, vasárnap délután 4 órakor és este 7 órakor a Kaszinó nagytermében II. Rákóczi Ferenc szabadsághősünk emlékére hazafias ünnepélyt rendeztek. Az ünnepély műsora a következő volt: 1. Rákóczi kesergője. Előadták a Népfőiskola hallgatói. 2. Megnyitóbeszéd. Tartotta Honóczy Pál főesperes, a Népfőiskola igazgató-tanácsának elnöke. 3. Erdélyország álma. Kurue tárgyú melódráma. Zenekísérettel előadta Kereházy Ottmár ev. hitoktató lelkész, népfőiskolai előadó. 4. Ünnepi előadás. Vetített képekkel és zeneféltékekkel, tartotta Tóth Rezső pénzügyminiszter számellenőr. 5. Kaesóh Pongrác: Rákóczi meztérése. Előadta Szelenyi Mária okl. tanítónő. Tárogatón kísérte Dosztály Ignác tárogatóművész. 6. Kurucnóták. Előadta Dosztály Ignác tárogatóművész. 7. Pékymé hitőfája. Előadta Szramkó Kálmán népfőiskolai vezető. 8. Népies táncbemutató. Előadta Mikus József. 9. Kurucnóták. Előadták a Pilisi Népfőiskola hallgatói. 10. Zárószavak. Tartotta Szramkó Kálmán népfőiskolai vezető. 11. Himnusz. A kitünően sikerült és mély hatást keltő ünnepély tiszta jóvedelmét a Népfőiskola dologi szükségletre fordítják.

Matuska Szilvesztert a Kuria is halálra ítélte. A Kuria december hó 13-án, pénteken hirdette ki az ítéletet a huszonkétrendbeli gyilkosság és tízennégyrendbeli gyilkossági kísérlettel vádolt Matuska Szilveszter bűnügyében. A Kuria, amely előzőleg két napon keresztül tárgyalta a gyilkossági pert, végítéletében a semmisségi panaszokat elutasította és így a köztelítési halálbüntetésre szóló ítéletet jogerőre emelte. A tanácsvezető kuriai bíró ezután kihirdette, hogy a Kuria kegyelmi tanácsa alakult át és zárt ülésben dönt a kegyelemre való ajánlás tekintetében.

Nem birt megvalni a fiától, öngyilkos lett. Özvegy Molnár Jánosné 55 éves asszony Ujpesten, Andrassy-utca 10. sz. alatt lakásán konyhakkal átvágta a nyakát. A mentők súlyos állapotban a Károlyi-kórházba szállították. Az özvegyasszony szűkös anyagi viszonyok között élt egyetlen fiával, aki hónapok óta állás nélkül volt. Néhány nappal ezelőtt a fiatalember bejelentette édesanyjának, hogy sikerült elhelyezkednie. Az egyik óceángőzösön mint rádós kapott alkalmazást. Az asszony, aki rajongásig szerette fiát, nem akart belenyugodni abba, hogy elszakadjon gyermekétől és ezért bántatásban kísérte meg az öngyilkosságot.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Nálunk a gazdák tavasszal feltört tarlóba vetik a tengerit és ezt tartják legjobbnak. Én pedig nyáron 5 cm mélyen lebuktatom a tarlót és elhengerem, utána elfogaszolom; ősszel 20 cm mélyen megszántom; tavasszal mélyen járó fogással többször megjárom, vagy pedig kapáló ekét használok; kétszer bekapálom; az én tengerim rendszert kukacos; ami abból áll, hogy a tengeri megsárgul, elszárad; míg a másik, a szántás közben szépen fejlődik. Mi az oka ennek? (S. D., Kocs). — **Felelet:** Ön jól jár el a tengeritermelés földmunkáinál, míg gazdatársai rosszul. Az Ön földjein valószínűleg kukoricaszárat okozza a tövek elszáradását, de ennek megjelenése a talajműveléstől független. Vajjon az Ön földje közelében mindenki betartja azt a rendelkezést, hogy május 15-ig el kell égetni a kukoricaszárat, tövet? Ha nem, akkor itt van a molykár fészke.

Kérdés: A vadászati törvény értelmében szabad-e naplemente után, a sötétség beálltával és napfeljötté előtt, a világosság érzése előtt nyulat löni? (B. F., Békéssámon). — **Felelet:** Ilyen rendelkezés a vadászati törvényben nincs. Ha helyenként a hatóságok ilyen rendeletet adnak ki, annak valószínűleg az az oka, hogy így remélik csak a molykár kézrekerítését.

Kérdés: Ürgék és hörszögök ellen csapdát állítottam fel, amit a vadászársaság elkobzott. Kérdem, jogos-e elkobzás? (V. S., Vértessacska). — **Felelet:** Amennyiben a csapdák alkalmasak arra, hogy a vadászati tárgyat képező állatokat is megfogják, úgy az elkobzás jogos volt.

MINDEN ÚJ

ELŐFIZETŐ

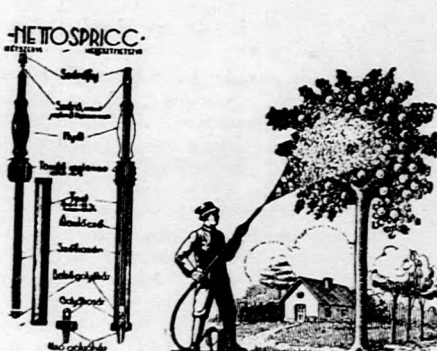
a falusi
polgár tá-
borát erősíti!

Kérdés: Két évvel ezelőtt olvastam Ir-sai-M. József cikkét a „Vasárnap”-ban, amely a magyar-francia szőlősgazdajfü-csereakció megvalósításáról szólt. Miután Olasz- és Németországban kint voltam, szeretnék esetleg a franciaországi csereakción is résztvenni. Kérem megírni, hogy lehetséges lesz-e az? Én másodmagammal mennék. (Á. P., Makó). — **Felelet:** A magyar-francia csereakció egyelőre a magyar részről való csekély érdeklődés folytán nem valósult meg. Az eszmét felvető cikkiről jelenleg külön-külön levelez magyarországi bortermelő-gazdákkal, hogy ezután hozhassa össze azt a létszámot, amelynek alapján a francia részről való toborzást is komolyan kézbe veheti. Ha újabb tagok jelentkezének, az ügy fejleményéről tájékoztatást adunk.

Kérdés: A múlt évben rádióeladást tartottak a borok gyors kicserélése és kereskedelmi kiképzéséről, ez alkalommal a mustok és borok kénezésére is említve volt. Kérném közölni, mennyi ként szabad a bortörvény szerint a must, illetve a borok kénezésénél felhasználni? (M. J., Honok). — **Felelet:** A magyar bortörvény szerint a megengedett mennyiség 20 milligramm szabad és 180 milligramm kötött kénessav egy liter borban. A mustot erősebben akkor szokták kénezni, ha le akarják nyálkázni. Ha még nem erjedt ki a must, elegendő az erjedés megakadályozására hl-ként 5—8 gramm kén elvégezése, ha már megindult az erjedés, úgy 10—15 gramm kén is el kell végezni, míg az erjedést megállítottuk. A lenyálkázott mustot teljesen tisztán külön elkészített tiszta élesztővel erjedésnek indított musttal beoltjuk és így indítjuk meg a must rendes erjedését. A kész új bor kénezéséhez hl-ként rendszer körülmények között 1—2 gramm kén étetünk el a hordóban. Ha a bor megkívánja, ennél erősebb kénezésre (ha például barnatőrésre való jeleket látunk az ujbornát) hl-ként 2—3 grammot használunk. A mennyiség adagolása mindig a bor természetétől, állapotától függ.

Kérdés. 1. A „Hárslevelű” szőlő hajlamos-e a rothadásra? 2. Hogyan nevezik németül? (L. R., Üröm). — **Felelet:** 1. A „Hárslevelű” borszőlőfajta eredeti magyar faj. Tokajhegyalján termelik leginkább. Fürtje nagy, hosszás, vállas, laza. Bogyói világossárgák, pontozottak, gömbölyűek, közepes nagyságú. Középerésű. Megfelelő napos helyen jól aszuszódik, tehát rothadásra nem hajlamos. Ha hosszás eső éri, természetesen nem tud eléggé ellenállani a rothadásnak ez a fajta sem, mivel a bogyói vékonyhéjúak. 2. E fajta neve németül: Lindenblättrige; horvátul: Lipovina.

Kérdés: 1. Egy ember a tengerimel általjárval letelepítette. A szolgabíróság március 4-én 9.60 pengő kártérítésben és 50 pengő pénzbüntetésben marasztalta el. Ő az alispánhoz fellebbezett s ezideig nem történt semmi. Mit tegyek? 2. A szőlő melletti dűlőutat, amit 40 év óta gondozok és háborítatlanul használok jelenteg mint kaszáló, az előjáróság el akarja tőlem venni. Mit tegyek? (K. J., Medina). — **Felelet:** 1. Sürgesse ki az alispánnál az elintézetést, mert amíg a határozat nem jogerős, addig végrehajtást nem kérhet. 2. Az előjárósággal szemben hivatkozhatik az elbírtoklásra, ha azt bizonyítani tudja s a telekkönyvi tulajdonossal szemben is érvényesítheti a

Szétszedve Munkában

Legujabb szabadalom

„NETTOSPRICC“

dagatyonélküll
gyümölcsfapermetező készülék.

Olcsó, nincs benne bőrozés, nem szárad ki, nem romlik, nem kopik. Egy perc alatt szétszedhető és könnyen tisztítható. Alkalmos permetezésre, fertőtlenítésre, megszélésre, úgy bármilyen edényből, mint háti putnyóból.

Kérjen díjtalan leírást.

Gyártja és forgalomba hozza:

Takács Károly, nyug. Máv. előljáró,
Budapest, VI., Kerekes-utca 28.

tulajdonjogát elbírtoklás címén, azonban mindkét esetben csak akkor, ha a bírtoklása jóhiszemű volt.

Kérdés: 1929-ben valakitől kölcsönvettem 800 pengőt. Mostanig is 8%-os kamatot fizettem neki, de tőkéit nem tudtam törleszteni. Most felmondta a kölcsönt nemcsak nekem, hanem egyéb hitelezőimnek is. Jogos-e, vagy sem? (K. I., Érsekudkert). — **Felelet:** Védett bírtokosokkal szemben, ha a követelés nincs a védettség alól kivéve és ha a rendezet által előírt kamatokat, illetve tőketörlesztést — idáig 5%-ot — pontosan törlesztették, úgy a kölcsön nem mondható fel. Egyébként természetesen felmondható.

Kérdés: Számíthatok-e az adófizetésnél a késedelmi kamatot elengedésre, ha összes adómat november 15-ike előtt kifizettem? (H. M., Orosháza). — **Felelet:** A késedelmi kamatot elengedésre nem számíthat, ellenben évi adójának 2%-át jutalom címén jóvá írják.

Kérdés: Megítélke-e a gyermektartási díjat olyan leánynak, aki a 20-ik életévét betöltötte? (B. J., K-u). — **Felelet:** Kérdése nem egészen érthető. Ha azt kérdi, hogyha egy 20 éves leánynak gyermeke születik, kap-e utána tartásdíjat, a válaszuk az, hogy igen. Ha pedig azt kérdi, hogy kötelese-e a szülő egy 20 éves leányt eltartani, illetve utána tartásdíjat fizetni, úgy a válaszuk az, hogyha az illető leány társadalmi helyzetének megfelelő szokások szerint kenyérkeresettel foglalkozhat, — ha nincs valami rajta kívül álló ok, például betegség, vagy szellemi gyengeség, amely kizárja azt, hogy eltartásáról maga gondoskodjék — úgy tartásdíjat már nem kell fizetni.

Kérdés: Gazdasági cselédemnek sérve van, állítólag nálam szerzte. Szeretném tudni, hogy baleset-e ez vagy sem és kit terhel a kórházi költség? (J. L., Hódme-

zővásárhely). — **Felelet:** A sérvet balesetnek csak akkor lehet tekinteni, ha valamilyen külső behatás; esés, ütés következtében egyszerre nagy mértékben keletkezett. Ez esetben a kórházi költségeket a balesetbiztosító viseli. Ellenkező esetben a sérv nem tekinthető balesetnek, hanem rendes betegségnak és a kórházi költségek 30 napig a munkaadót terhelik.

Kérdés: 20.000 pengő értékű ingatlanra a közjegyző 552 pengő költséget számított fel. Jogos-e ez az összeg? Mit tehetünk? (Sz. I., előfizető). — **Felelet:** A közjegyző díjának nagyságát nemcsak a hagyaték értéke, hanem az általa végzett munka minősége és mennyisége is szabályozza. Ezért nem tudunk választ adni arra a kérdésre vonatkozóan, hogy mennyi a törvény által megszabott felszámítható költség. Amennyiben soknak találják, a királyi járásbíróshoz, mint hagyatéki bírósághoz folyamodják fel, ahol a közjegyzői költségeket a törvények megfelelően fogják megállapítani.

Kérdés: Az ajkai vásáron a pénzügyőrök elkobozták az öngyújtómat, mert az adóbélyeg a használat folytán lekopott. Az öngyújtót 1.50 pengőért vettem. Mit tehetek? (F. I., Városlőd). — **Felelet:** Ha az adóbélyeg már elkopott, úgy már semmivel sem tudja bizonyítani, hogy öngyújtója után az adót lerőta. Tehát hiába tesz bármilyen lépést; ami egyébként sem volna nagyon érdemes, tekintve az összeg kicsiny voltát.

Kérdés: 1. Két és fél hold vagyonvéltéségi földem van, amelynek kataszteri tiszta jövedelme 11.60 pengő. Mennyi adót vagyok köteles ezidőszert az összes pótdadókkal együtt egy évre fizetni? 2. A hátralék után mennyi kamatot számíthat az adóhivatal? (T. J., Pusztakengyel). — **Felelet:** 1. A földadót a kormány a 10 holdon aluli gazdáknak, illetve, akik bírtokának kataszteri tiszta jövedelme 100 pengőt meg nem haladta, az 1934—1935. években elengedte. 2. A pótdadókat megmondani nem tudjuk, mert az helyenként változó.

Kérdés: Ingatlant vettem, a szerződést a közjegyző készítette. Kérdem, hogy 262 pengős vételnél számíthat-e annyi költséget, mint egy 800 pengős vételnél? (O. B. N., Karaközörsök). **Felelet:** Nemcsak a vétel tárgya, hanem a munka mennyisége is megadja a díjazás nagyságát. Így pontos választ nem tudunk adni arra vonatkozóan, hogy a jegyző mennyit számíthat. Azonban valószínű, hogy a járási főszolgabírónál megvan a jegyző díjskálája. Ezért forduljon oda s ott kérjen felvilágosítást.

Kérdés: Édesatyám 17 éve elhunyt. Maradt utána egy ház, egy hold belső-séggel, két hold szőlőföld. Erre ötven vagyunk örökösök. Atyám a házat fiúgyermekére hagyta végrendeletileg a belső-séggel együtt és rednk, leányokra összesen a két hold földet és fejenként 200 koronát. Mit tehetek, hogy egyformán jussoljak férfitestvéremmel? (S. I.-né, Gamás). — **Felelet:** Az örökösök végrendeletileg a köteles részre szoríthatják bármelyik gyermekét. A köteles rész a törvényes örökrészek a fele, vagyis a jelen esetben az egész örökségnek az egytizede. Ha Ön a hagyaték értékének egytized részét megkapta, úgy mitsem tehet, ha azonban ennyit sem kapott, úgy kérheti a megkapott értéket a hagyaték egyhated értékre kiegészíteni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Z. G. J., Budapest. Sajnálattunkra, nem közölhető. A név kezdőbetűiből versonsoroltat összeállítani: lehet időtöltés, de semmiesetre sem költői munka. — **Ifj. K. Gy., Szomoróc.** Sz. E. ur kivált szerkesztőségünk kötetlékéből. Tudomásunk szerint a fővárosban tartózkodik. Fejlődési tapasztalunk beküldött versénél, csak a tárgy megválasztása nem mindig szerencsés. Különös, hogy a falun élők nem tartják érdemesnek meglátni sorstársaiknak, az összességnek nagy-nagy kérdéseit. Alig van néhány falusi költő, akit a szerelmen és szerelmi csalódáson kívül más, sokkal több és sokkal maibb érzések hevitének és akikben megszólal a mai falu. Azt hisszük, ezt irányításnak veheti Ön is és azok is, akik többet akarnak annál, hogy néhány szokványos verset megszerkesszenek. Ha sor kerül Önmre, közlünk verseiből. — **P. S., Budapest.** Mi csak falusi olvasóink verseivel foglalkozunk. — **H. S., Jobaháza.** Előfizetése 1936 február hó 28-ig van rendezve. — **Egy potyondi előfizető.** Ha a házadót, amely nyilván a ház hasznérteke alapján van megállapítva, magasnak tartja, ugy a legközelebbi házadókivetést kell — a kivétést tartalmazó határozat, vagy az adóív kézhezvételétől számított 15 napon belül — megfellebbeznie. Amennyiben jövedelme nagyrészt, tehát több, mint fele részét mezőgazdasági munkából ered, ugy a takarékpénztár Önnel szemben nem számíthat 8%-os kamatot. — **4655. előfizető.** Panaszával forduljon a megye székhelyén működő m. kir. tanfelügyelőséghez. — **Ifj. B. L., Kisesákó.** Ajánljuk a kéthetenként megjelenő „Mezőgazdaság” című szaklapot. Előfizetési ára egy évre 6 pengő. Kiadóhivatala: Budapest, V., Kossuth Lajos-u. 11.

Arany- és ezüstpénzek ára

1935 december hó 17-én.

Aranypénzek. Tőzsdei jegyzése szünetel.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 41 fillér; kétkoronás 88 fillér; ötkoronás 2 pengő 33 fillér; régi egyforintos 1 pengő 15 fillér.

Színezüst kilogrammjá 118 pengő.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, december hó 22-én. *Nincsen vásár.*

Hétfő, december hó 23-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Jászkarajenő, Káloz, Kisvárd, Moson, Nagyvácsány, Putnok, Reesk, Szirák, Tokaj, Vác. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Enying, Nova, Somlóvásárhely. — *Marha-, sertés- és kirakodóvásár:* Szentgotthárd. — *Kirakodóvásár:* Nagylós.

Kedd, december hó 24-én. *Állat- és kirakodóvásár:* Nagyvácsány, Szirák. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Letenye.

Szerda, esütörtök, péntek (december hó 25, 26, 27): *Nincsen vásár.*

Szombat, december hó 28-án. *Marha- és sertésvásár:* Szekszárd.

Vasárnap, december hó 29-én. *Kirakodóvásár:* Senyeháza (bizonytalan).

Hétfő, december hó 30-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Mezőcsát, Tápíószele.

Kedd, december hó 31-én. *Állatvásár:* Jánosháza.

Szerda, 1936 január hó elsején: *Nincsen vásár.*

Csütörtök, január hó 2-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Dombóvár, Encs, Mezőtur, Onód, Pétervására, Somogyfásimon, Tiszafüred. — *Állatvásár:* Celldömölk. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Kaposvár. — *Ló- és marhavásár:* Paesa. — *Marha- és sertésvásár:* Kiskomárom.

Péntek, január hó 3-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Mezőtur, Mindszent, Nagyhalász. — *Állatvásár:* Eger, Gyöngyös. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Buj. — *Sertésvásár:* Aszód.

Szombat, január hó 4-én. *Állat- és kirakodóvásár:* Mindszent. — *Állatvásár:* Kisujszállás.

TRÉFÁK

Egy kis közgazdaság

— Papa, kérem, mi az a pengőrontás?

— Pengőrontás például az, ha én a Grün bácsinak tíz jó pengőt kölcsönadok becsületészóra.

A legfőbb'ok

— Rémes, a könyvelőm megszoktette a feleségemet.

— Miért olyan rémes az?

— Mert most nélküle nem tudok eligazodni a főkönyvben.

Ez igen

— Látja ott azt az embert? Az arra van teremtvé, hogy a lárma elleni szövetség elnöke legyen.

— Miért?

— Mert süketnéma.

Inkább eltévedek

Egy tökrézség ember dülöngél az utcán. Amint a sarokra ér, megszólít egy járókelőt:

— Ha-ha-hallja, me-me-merre van a Lo-lo-logody-utca?

— Neveletlen fráter, — szól rá a kérdezett — nem volna hajlandó ezt valamivel udvariasabb hangon megkérdezni tőlem?

— Ne-ne-nem, — feleli büszkén a pasas — *i-i-inkább e-e-eltévedek.*

Az ikrek

Kohnék ikreket kaptak, mely alkalmából az ismerősök elhalmozták őket szerencsekívánataikkal.

— Lehet tőlük éjjel aludni? — kérdi valaki Kohnót.

— Meglehetősen, — feleli Kohn — *az egyik úgy ordít, hogy a másikat nem is lehet hallani.*

Tőzsdei megbízásokat

mindennemű értékpapírok, kötvények és záloglevelek vételére és eladására legelőnyösebben teljesít

BARNA BANK, Budapest, V. Nádor-u. 26.

Tőzsdével szemben.

Telefon: 218—18, 104—67.

Egy nagyon rossz cikk

Két utazó megismerkedik a vonatban.

— Maga miben utazik? — kérdi az egyik.

— Egy nagyon rossz cikkben, — feleli a másik — aki megveszi, az nem használja és aki használja, az nem veszi meg.

— Borzasztó. Mi az a cikk?

— *Koporsó.*

Csak tapintatosan

A beteg elhivat egy orvost. Mikor a doktor már alaposan megvizsgálta, a beteg aggódó hangon kérdezi:

— Mondja, kedves doktor úr, de őszintén, nagyon rosszul vagyok?

— Hát olyan nagyon rosszul nincs, barátom, — feleli az orvos — *de én a maga helyében folytatásos regény olvasásába nem kezdenék.*

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

AZ fém ében K nép

(Beküldte ifj. Csokonyay Nagy József Bárdibükkeről.)

2. Szórejtvény.

bánat í
(é=a)

(Beküldte ifj. Nagy István Szendrőről.)

3. Szórejtvény.

T N (-e) (p = f)
G S (-e)

(Beküldte Buzsáki Mihály Kisvejkéről.)
A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a jövő évi 3-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 49-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Karácsony.** 2. Szórejtvény: **Baranya.** 3. Pontrejtvény: **Embért harátjáról, stb.**

Megfejtettek: Holló István, ifj. Csokonyay Nagy József, Percze Rókus, Vezér Emil, Molnár Erzsike, Tarsay Irénke, ifj. Németh Boldizsár, Juhász Ferenc, ifj. Nagy István, Bucsis Aladár, Vargha Anna, Günther Ferenc, Máté Tóth Jenő, Deák Kálmán, Rátkai Ferenc, Jóljárt Géza.

Jutalomkönyvet nyertek: Bucsis Aladár (Acsalag) és Molnár Erzsébet (Tiszaderzs).

Az 50-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt legközelebbi számunkban tesszük közzé.

AZ EZÜSTFAKIR

7

Indiai történet.

A parancs elhangzott a bennszülöttek virágos nyelvén. A belpoklos azonban nem felelt, csak nyávogott. Nem akart engedelmessé válni. Strickland arca márványkeménységűre fagyott. Gyors mozdulattal kendőt csavart a kezére és kiragadta a puskacsövet a tüzből. Én keresztül-taszítottam a sétatobdarabot a horoghur csomóján és így kényelmesen rákötözhettem a belpoklos Strickland ágyrámájára. Az ezüstszinű, meztelen csontváztest ivelőn kifeszült. A belpoklos vinnyogva és rekedten rikácsolt... Ekkor értettem csak meg, hogyan bírták ki a múltban férfiak, asszonyok és gyermekek azt a látványt, amint a boszorkányokat elevenen megégették. Az állat örjögve jajgatott a földön és bár a belpoklosnak nem volt arca, mégis láttam az arca helyén levő nyúlos nyálka alatt, amint urrá lesz rajta a félelem a sístergő, izzó vas láttán.

Strickland egy pillanatra elfődte a szemeit kezével, azután munkához látott.

Ez azonban ne irassék le!

IX.

A győzelem.

Kelet felől derengett a hajnal: ekkor végre elkezdett beszélni a belpoklos. A nyávogásával nem elégedtünk meg többé. Az állat elájult a kimerültségtől és a házban halálos csend uralkodott. Felszabadítottuk a szerencsétlen kötelekeitől és megparancsoltuk neki, hogy üzze el a varázslatot és a gonosz szellemet Fleete testéből... Az ezüst rém odamászott az állathoz és rátette a kezét a bal mellére. Azután odarogyott mellé, arcával a padlóra és nyöszörgött, hörögött, jajveszékel, zihálva, mélyen szedve a lélegzetet.

Pontosan figyeltem az állatot és visszafojtott lélegzettel, elborzadva láttuk, mint tér vissza lassanként beléje Fleete lelke. A homlokát verejték lepte el és szemei, — melyek megint emberi szemek voltak, — lassanként lezáródtak.

Egy teljes óráig vártunk így. Fleete aludt. Bevittük a szobájába, ágyba fektettük, a belpoklosnak pedig megparancsoltuk, hogy takarodjék. Odaadtuk neki az ágytakarót, hogy meztelenségét befödhesse. Megkapta a kesztyűket és a kendőket is, amelyekkel hozzáértünk és a korbácsszijjakat, melyekkel megkötöztük volt. Beburkolódzott a takaróba és alázatos-némán, sem nem nyávogva, sem nem

átkozódva, kiment a reggeli szürkületbe.

Strickland megtörölte homlokát és egy székre rogyott. Egy éjjeli gong valahol messze a városban hét órát jelzett.

— Éppen huszonnégy órája! — mormogta Strickland. — És én éppen eleget tettem ahhoz, hogy elbocsájtásom a szolgálatból bizonyos legyen, sőt állandó lakhelyet kapjak az örültek házában. Mit gondolsz, ébren vagyunk?

Az izzó puskacső leesett a földre és megerzselt a szőnyeget. Ez a szag teljesen elviselhetetlenül valódi volt.

Tizenegy órakor délelőtt bementünk Fleetehez, hogy felkeltsük. Ekkor vettük csak észre, hogy a fekete leopárd-folt teljesen eltűnt a melléről. Fáradt volt, összetört, még álomittas, de amint bennünket meglátott, felkiáltott:

— Ó, az ördögbe is, fiuk... boldog újévet! Máskor azonban ne itassatok le! Még most is félhalott vagyok...!

— Köszönöm a jókívánságaidat, de egy kicsit későn érkeztek, — mondotta remegő idegyszerű hangon Strickland. — Ma már másodika van. Ugy aludtál, mint a bunda!

X.

A történet vége.

Az ajtó kinyílt és a kis Dumoise doktor dugta be a fejét. Gyalog jött és azt hitte, hogy éppen a koporsóba akarjuk tenni Fleetet.

— Ápolónót hoztam magammal, — kiáltott lelkendezve az orvos. — Szakképzett hullamosó! Ugy hiszem, minden szükséges teendőt el tud végezni szegény Fleete körül.

— Mindenesetre, ha csinos és fiatal! — kiáltotta jókedvűen Fleete és felült az ágyában. — Lássuk csak azt az ápolónót!

... Még most is magam előtt látom Dumoise doktor megrökönyödött, inkább holt, mint eleven arcát. Strickland nyomban kivezette és kiméletesen közölte vele, hogy a diagnózis téves volt. A doktor néma maradt és sietve elhagyta a házat. Orvosi becsületében érezte sértve magát és személyes ügyet csinált a dologból. Strickland is elment. Amikor visszatért, elmondotta nekem, hogy Hanumann templomában volt és elégtételt ajánlott fel az istenség megsértéséért. Ott

azonban ünnepélyesen kijelentették a papok, hogy soha fehérarcu ember az istenszobrot meg nem érintette és habár őt bőven megajándékozták az istenek minden jó tulajdonsággal, azonban ezuttal érzéki csalódásban szenvedhet.

— Mit szólsz ehhez? — kérdezte végül Strickland.

Azt válaszoltam: „Vannak dolgok az égen és a földön...” De Strickland leintett.

Még valami történt ezután, ami legálább is úgy megrázott, mint az elmúlt éjszaka eseményei. Amikor Fleete, felöltözve belépett az ebédlőbe, szimatolni kezdett a levegőben. Igen furcsa mulatságos szokása volt, az orrát és fülét mozgatni tudta egy időben, hogyha szaglálódzott.

— Phü, micsoda undok kutyaszag van itt, — mondotta. — Valóban jobban rendben tarthatnád a terrierjeidet, Strick!

Strickland nem felelt. Belefogódzott egy szék támlájába és egész, hatalmas testét rázta a zokogás. Borzasztó az ilyen erős, felnött férfit sirni látni. Eszembe jutott a jelenet, amikor ebben a szobában harcoltunk középkori torturák borzalmaival Fleete lelkeért. Lealacsonyodtunk, mint emberek, mint a teremtés koronái, ráeszméltem mindenre és én is görcsösen nevettem, ziháltam és hörgöttem, miközben Fleete azt hitte, hogy megbolondultunk. Sohasem mondtuk meg, mi történt azon az éjszakán és mit tettünk érte.

Pár esztendő múltán, amikor Strickland megnősült és felesége kedvéért rendszeres templomlátogató és istenes férfiú lett, szoba került közöttünk ez a csodálatos eset. Strickland akkor azt az eszmét vetette fel, hogy irjam meg és hozzam nyilvánosságra.

Ime, ezennel teljesítettem kérését! Bár én magam részéről alig hiszem, hogy ez a nyilvánosságra hozatal világhírességet derítene a rejtelmekre. Először, mert senki sem hisz el szívesen olyan történetet, mely minden benne szereplő emberre nézve kellemtelen, másodsor, mert sokkal erősebb az a hiedelem, hogy a pogányok istenei kőből és ércből vannak és minden kísérlet, mely más egyebet akar beléjük magyarázni, meddő igyekezet marad. De legfőképpen, mert az indiai bennszülöttek, nem igen olvasnak angol könyveket.

(Vége.)

VÁSÁRNAP

BUDAPEST, V., BÁTHORY-U. 24.

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak december hó 17-én.

GABONATÖZSDE.

Készárpiac. Buza: tiszai 77 kg-os 18.05—18.40, 78 kg-os 18.20—18.55. 79 kg-os 18.35—18.70, 80 kg-os 18.60—18.90, felsőtiszai 77 kg-os 17.75—17.90, 78 kg-os 17.90—18.05, 79 kg-os 18.05—18.20, 80 kg-os 18.20—18.35, duna-tiszai, fejmegyei, dunántúli 77 kg-os 17.70—17.85, 78 kg-os 17.85—18, 79 kg-os 18—18.15, 80 kg-os 18.15—18.30.

Pestvidéki rozs 16.30—16.40, egyéb 16.30—16.40; **sörárpa**, elsőosztályú 19—20, másodosztályú 18—18.75, harmadosztályú 17.50—18; **takarmányárpa**, elsőosztályú 16.90—17.10, másodosztályú 16.25—16.50; **zab**, elsőosztályú 17.55—17.65, másodosztályú 17.50—17.55; **tenyéri** 13.75—13.85; **buzakorpa** 12.50—12.60; 8-as liszt 14.50—14.70 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. Buza márciusra: 18.31—18.32, májusra 18.31—18.32. **Rozs** márciusra: 16.38—16.40. **Tenyéri** májusra: 16.26—16.27, júliusra 16.40 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) A németországi fizetési forgalomban e hó elején beállott változás révén a magpiac szilárdult. Nagy mértékben volt ez lucernamagnál észlelhető, amelynek ára igen élénk kereslet mellett ugriásszerűen emelkedett. Megélnékült az érdeklődés **fehér here** és **nyulszapuka** iránt is, míg löheremagnál nem volt hasonló fellendülés észlelhető. **Tavaszi búkköny.** Igen csekély kínálat mellett ára emelkedett. **Muharmagból** további behozatalra leszünk szorulva, amj azonban a környező államok ugyancsak gyenge terméssel folytán bizonyos nehézségekbe, vagy legalább is áldozatokba fog kerülni. **Fehér napraforgómag.** Véleményes vásárlásokra megszilárdult, bár a kivétel teljesen szünetel. **Mák** változatlan árak mellett csendes. **A Budapesti Áru-és Értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersáruért 100 kilónként budapesti paritásban:** köles, fehér 22—25, vörös 20.50—22, vegyes 18—19; napraforgó, fehér 20—21, vegyes 18.75—19; lucernamag 140—150, löheremag 148—154; muharmag 31—32; tavaszi búkköny 31—32; csillagfürt 11—12; tökmag, nagy 41—43, kis 31—32; mák (kék) 82—85; borsó: Viktória 25—28, expressz 21—23, őszli 19—20; lenese, nagy 43—47, közép 36—40; babok: dunai szokvány 31—31.50, dunántúli szokvány 31—31.50, ielsöm, szokvány 30—31, gömbölyű fűrj 38—39, hosszú 38—39; barna bab 33—34; tarka bab 29—30 pengő métermázsánként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 15.50, borsóhéj 14, borsókorpa 14, buzakonkoly 13.50, buzakorpa 12.80, buzatakarmány-

liszt 15, konkolydara 13.75, lenmagpogácsa 16, napraforgópogácsa 15.50, szárított répaszetel 13, repepogácsa 12.25, rozskonkoly 12.75, rozskorpa 13.50, rozstakarmányliszt 15, tökmagpogácsa 17, melasz 11, kókuszdiópogácsa 15.25 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 7.50—9, harmadrendű 5.80—7, muharszéna 10, lucernaszéna 10.50, alomszalma, elsőrendű 4—4.50 pengő métermázsánként.

Tenyészmárhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) és beállítani való tinó 42—48, elsőrendű belföldi jármosökör (fehér) 42—46, másfél éves tinók 38—42, másfél éves üszök 40—44, fiatal, friss fejős tehének 55—65 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Cirokszakál. Uradalmi prima takaró szalma 28—30, kistermelői prima takaró szalma 26—28, belésszalma átlagárban 15—17, **cirokmag** 11.50 pengő métermázsánként.

Borjувásár. Elsőrendű 82—87, másodrendű 69—80, harmadrendű 60 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Vágómarhavásár. Bika, másodrendű 40, harmadrendű 24, bika, tarka, elsőrendű 47—50, másodrendű 32—46, harmadrendű 20—28, ökrök, magyar, másodrendű 40—48, harmadrendű 20—32, ökrök, tarka, másodrendű 36—49, harmadrendű 22—35, tehén, magyar, másodrendű 38—45, harmadrendű 20—34, tehén, tarka, elsőrendű 49—54, másodrendű 34—47, harmadrendű 20—32, növénydek (éves) 34—42, kicsontozni való 15—17 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Sertésvásár. Prima uradalmi zsirsertés páronként 340 kg-on felül 102—104, prima szedett 82—87, silány 60—70, angol sonkasülő, elsőrendű 88—92, másodrendű 78—82 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Lóvásár. Igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 300—425, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 200—250, öszvér 10, alárendelt minőségű 12—180, vágó 9—185 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg súlyban 45—50 fillér kilogrammonként, gazdaságban, etetés-italás után mázsálva, 3 kg súlylevonással.

Nyersbőr. **Marhabőr,** 45 kg-ig, magyar 0.80, tarka 0.90, **borjubőr,** hosszalábbal 1.75—1.76, rövid lábbal 1.85—1.91, **bikabőr,** tarka 0.80—0.85, **juhbor,** nyírott 0.95—0.98, **lőbőr,** mészáros lőbőr darabonként 12—12.50 pengő; kisebb lőbőr 10—20 százalékkal olcsóbb. Vidékén és főként a Dunántúlon az árak 10 fillérrel magasabbak.

Tej és tejtermékek: Teljes tej 28, lefőzött tej 10, tejszín 200, tejfél 110—120 fillér literenként. Centrifugált vaj 300—320, tehentúró 50—80, juhsajt 180—200, trappista 160—240, emmentáli 240—360 fillér kilogrammonként.

Vad és vadhus: Szarvascomb 2—2.20, gerinc 2.50—3.50, lapocka 0.80—1.20, többi része 0.40—0.60, **őz,** gerinc 3—4, comb 2.40—2.60, többi része 0.40—0.60, vaddisznó, gerinc 1.70—1.80, comb 1.50, többi része 1.40—1.50 pengő kilogrammonként. Nyul, bórben 2.80—4, fácán 1.70—2.20, fogoly 0.70—1.20 pengő darabonként.

Baromfi és tojás. Élőbaromfi: Tyuk 2—3, csirke, rántani való 0.80—1.40, csirke, sütni való 1.20—2.50, pulyka, sovány 2.50—5 pengő darabonként. — **Leölt baromfi:** Tyuk 1.50—1.80, csirke, rántani való 2—2.60, csirke, sütni való 2—2.50, ruca, hizott 1.40—1.70, lud, hizott 1.30—1.60, pulyka, hizott 1.40—1.80, libamáj, nagy 5—10, libamáj, kicsi 8—5 pengő kilogrammonként. Teatojás 14—16, főzhetőjás és apró 11—14 fillér darabonként.

Zsir és zsirszalonna: Szalonna, olvasztani való 1.48—1.70, sózott, kenyer 1.60—1.80, füstölt 1.80—2, háj 1.60—1.92, tepertő, zsíros 1.60—2, sertészsír, helybeli 1.70—1.84 pengő kilogrammonként.

Halpiac: Ponty, élő, nagyság szerint 1.50—2, haresa 3.20—4 pengő kg-ként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes, nemes 3.20—4, féledes 2.50—3.20, rózsza 2—2.40, mák, kék 1—1.20, pergetett méz 1.60—2, háziszappan, szín 1—1.20, közönséges 0.80—0.96 pengő kilogrammonként.

Zöldség: Sárgarépa 16—20, petrezselyem 16—22, zeller 24—32, kalarábé 18—28, karfiol 36—60, vöröshagyma, makói 22—24, közönséges 20—22, fokhagyma 120—140, cékla 20—24, fejeskáposzta 18—20, savanyított káposzta 26—36, kelkáposzta 24—32, vöröskáposzta 32—40, fejesaláta 10—16 (1 drb), torma 100—130, burgonya, Gülibaba 24—26, őszli rózsza 16—20, nyári rózsza 22—24, Ella 12—14, kifli 24—28, tömör csiperkegomba 180—280, szárított gomba 1000—1200, tök, főző 20—28, süftök 16—20, sóska 100—200, paraj, tisztított 24—36, feketeterék 20—24 fillér kilogrammonként, hónaposterek csomónként 8—16 fillér.

Gyümölcs: Alma, nemes 120—180, körte, nemes 120—180, naspolya 60—110, kőtözött szőlő 70—150, dió, keményhéjú 120—160, dióhéj 40—480, mogyoróból 340—400, mandula, keményhéjú 60—100, héjazott mandula 350—520, gesztenye 40—60 fillér kilogrammonként.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára december hó 17-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, amelyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Száz pengőnél többre kerül száz darab:** Angol font 1665—1695; dollár 337.30—341.30; kanadai dollár 329—339; holland forint 229.10—231.10; német márka —; svájci frank 110.70—111.65 pengő. — **Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:** Cseh korona 14.15—14.35; szerb dinár 7.80—7.95; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 63.90—64.50; román leu 2.80—3; bolgár leva 4—4.15; olasz lira 29.90—30.25; osztrák schilling 80—80.70 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:

„FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1935. DECEMBER 22—28.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap XII. 22

9.30: Hírek. 10—11.10: Egyházi ének szentbeszéd a terézvárosi plébánia templomból. A szentbeszédet mise közben P. Badalik Bertalan szentdomokosrendi tartományfőnök mondja. 11.15—12.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Raffay Sándor dr. püspök. 12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 14: Hanglemezek. 15: „Gyermekkori emlékek.” Buday Barna gazdasági főtanácsos, az OMGE főszerkesztő-igazgatójának karácsonyi előadása. (A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.) 15.50: Rácz Béla és cigányzenekara. 16.30: Rexa Dezső előadása. 17: Bertha István szalonzenekara. 18.10: Markó Árpád előadása. 18.35: Lugossy István tárogatózik. 18.55: „Csajkovszkij.” Szép Ernő csevegése. 19.25: Rigó Magda nekel (zongorakísérettel). 20: Sport- és ügétőversenyeredmények. 20.10: Nyugdíjas színészek rádiószinpadá. „A három testőr.” Vigjáték 3 felvonásban. Irta Herczeg Ferenc. 22: Hírek. 22.20: Jazz-zenekar. 23.10: Cigányzenekar. 00.05: Hírek.

Hétfő 23

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: (Felolvasás). 10.45: (Felolvasás). 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Időjárásjelentés. 12.05: Saskó Hilda énekel, Albert Ferenc hegedül. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 13.30: Szalonzenekar. 14.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 16.10: „Asszonyok tanácsadója.” 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17: „Mire ügyeljünk a házteltek vételnél?” Bierbauer Virgil dr. előadása. 17.30: Cigányzenekar. 18.30: Előadás. 19: Lászlóffy Margit

zongorázik. 19.45: A „Száz könyv” sorozat. 20.05: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 21.30: Hírek, időjárásjelentés. 21.50: Jazz-zene. 22.40: Francionyelvű előadás. 23: Hanglemezek. 00.05: Hírek.

Kedd 24

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: Felolvasás. 10.45: Felolvasás. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Időjárásjelentés. 12.05: Inzelt Kató zongorázik. 12.45: Hírek. 13—14.20: Cigányzene. Közben kb. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 16: „Mindenki karácsonyfája”. 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17.05: „Enyedi betlehemi ének.” Színelőadás. 17.45: Odry Árpád karácsonyi verseket mond. 18.05: Kerpely Jenő gondolkázik. 18.30: „Üzenet Betlehemből.” Tóth Tihamér dr. előadása. 19: Harangszó az Egyetemi-templomból. 19.15: Riegler Ernő orgonahangversenye. 20.10—23: Hanglemezek. 24: Egyházi ének és szentbeszéd a Regnum Marianum-kápolnából. A szentbeszédet mise közben Jandik József hittanár mondja. Énekel a Szociális Testvérek énekkara.

Szerda 25

8.30: Hírek. 9—9.55: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László dr. püspök. 10—11.25: Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi plébánia templomból. A szentbeszédet mise közben P. Bangha Béla dr. jézustársasági házfőnök mondja. 11.30—12.30: Evangélikus istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. Prédikál Varsányi Mátyás dr. budai vári lelkész. 12.35: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 12.40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 14.10: Hanglemezek. 14.55: Az Operaház előadásának ismertetése. 15: Az Operaház előadásának közvetítése. „Jancsi és Ju-

liska." Mese 3 képből. Fordította Ábrányi Emil. 17.50: Felolvasás. 18.20: Cigányzene. 19.10: Előadás hanglemezekkel. 19.50: Kamarazene. 20.25: Hangjátékelőadás a Studióban. 21.10: Hírek, sport- és ügétversenyeredmények. 21.25: Jazzzenekar. 22.30: Szalonzene. 00.05: Hírek.

Csütörtök 26

9.45: Hírek. 10—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó fő templomból. A szentbeszédet mise közben P. Böle Kornél szentdomokosrendi atya mondja. 11.15—12.15: Görögkatholikus istentisztelet a Rózsák-terén lévő magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben, evangélium után Krajnyák Gábor dr. tb. kanonok plébános mondja. 12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.30: Cigányzene. 13.45: Hanglemezek. 15: Harsányi Gizi mesél. 15.30: A Mária Terézia 1. honvédelmi miniszterének zenekara. 17: „A magyar erdőszet.” Nagyszalánczy Bruno miniszteri tanácsos előadása. (A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.) 17.30: „Karácsonyi énekek.” Előadja a Központi Papnevelő Intézet énekara. 18.15: „Időszerű közgazdasági kérdésekről.” Varga István dr. előadása. 18.40: „Halló” tánczenekar Weygand Tibor énekszámával. 19.40: Sportközlemények. 19.50: „Karácsony,” Színműelőadás. 21.35: Hírek, sporteredmények. 21.55: Budapesti Hangverseny Zenekar. 23: Cigányzenekar. 00.05: Hírek.

Péntek 27

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: Felolvasás. 10.45: Felolvasás. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Időjárásjelentés. 12.05: Ákom Lajos férfi-énekötöse. 12.40: Hírek. 13—14.30: Szalonzene. Közben kb. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 16.10: A rádió diákfelőrája. 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17: Manchen Mariska gyermekdalokat énekel. 17.25: Sportközlemények. 17.40: Cigányzene. 18.45: Előadás. 19.15: Részletek egy új hangosfilmből. 19.50: Hanglemezek. 20.15: A rádió külügyi negyed-

órája. 20.35: Liszt kevéssé ismert magyar művei és átiratai. Zongorán előadja Stefániai Imre. 21.30: Közvetítés a városligeti műjégpályáról. 22.10: Hírek, időjárásjelentés. 22.30: Állástalan Zeneszkek Szimfónikus Zenekara. Közben 23: Angolnyelvű előadás. 00.05: Hírek.

Szombat 28

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: Felolvasás. 10.45: Felolvasás. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Rendőrzenekar. 12.30: Hírek. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 13.30: Balalajka zenekar. 14.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 16.10: Bátor Irén meséje. 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17: Előadás. 17.30: Jazzzenekar. 18.15: „Mit üzen a rádió?” 18.45: „Békebeli tarka-est.” Bánóczy Dezső dr. hanglemezzrevüje. 19.45: Előadás. 20.15: Az Operaház tagjaiból alakított zenekar. 21.45: Hírek, időjárásjelentés. 22.05: Cigányzene. 23.10: Szalon- és jazz-zene. 00.05: Hírek.

BUDAPEST II. 834.5 m

Vasárnap, december 22. 12.35—13.50: Hanglemezek. 15—15.40: Cigányzene. 17.30—17.55: Előadás. 20.15—20.50: Ének. 20.55—21.20: Hírek, sporteredmények. — Hétfő, december 23. 18—18.30: Munkásféltóra. 19—19.25: Előadás. 20.10—20.35: Előadás. 20.40—21: Hírek. 21.05—21.45: Cigányzene. — Szerda, december 25. 17—18.30: Hanglemezek. 18.45—19.10: Elbeszélés. 20.30—20.50: Fuvola. — Csütörtök, december 26. 17—17.25: Előadás. 17.35—18.30: Hanglemezek. 18.45—19.10: Előadás. 20—20.30: Ének. 20.30—20.55: Hírek. — Péntek, december 27. 18.30—19.10: Hanglemezek. 19.40—20.05: Előadás. 20.15—20.30: Gitár. 20.40—21: Hírek. — Szombat, december 28. 17.45—18.15: Mezőgazdasági féltóra. 18.20—18.40: Jazzzenekar. 18.50—19.15: Előadás. 20.15—20.35: Hírek. 20.40—21.35: Cigányzene.